

Bundel – Algemeen bestuursvergadering MidZuid van 20 maart 2025

- 1 Opening, mededelingen en vaststellen agenda
 - *Mededelingen Algemeen Directeur*
 - v Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur*
 - 1 opening en agenda
 - 1.1 agenda AB MidZuid
- 2 Notulen en actielijst
 - 1. *Notulen AB 04-11-2024 en extra AB 30-01-2025 ter vaststelling voor AB*
 - 2. *Actielijst bestuur ter bespreking*
 - 2.1 Concept-notulen AB 04-11-2024
 - 2.2 Actielijst bestuur MidZuid
- 3 Ter instemming
 - 1. *Herziene begroting 2025 inclusief reactie op eventueel binnen gekomen zienswijze*
 - 2. *Berenschotonderzoek; uitgangspunten strategische toekomstvisie MidZuid*
 - 3.1 Nota voor het algemeen bestuur herziene begroting 2025
 - 3.1.1 Herziene begroting 2025 na AB 20 maart 2025 DEF
 - 3.1.2 Raadsbesluit Oosterhout Herziene begroting 2025 GR WAVA
 - 3.1.3 Aanbiedingsbrief herziene begroting MidZuid 2025 na AB 20 maart 2025
 - 3.2 Nota voor het bestuur Uitgangspunten strategische toekomstvisie MidZuid
- 4 Ter bespreking
 - 1. *Managementletter PWC*
 - 4.1 Managementletter 2024 – MidZuid & GR WAVA
- 5 Ter kennisname
 - Er zijn deze vergadering geen stukken ter kennisname*
- 6 Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid
Van: Directie
CC:
Betreft: Opening, mededelingen en vaststellen agenda

Vergadering van: 20 maart 2025 | 14:30 uur tot 16:00 uur

Bijlagen:
1. agenda

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

- 1) Mededelingen te bespreken
 - 2) De agenda vast te stellen
-

Mededelingen

- Mededelingen Algemeen Directeur
- ❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

Agenda vergadering Algemeen Bestuur MidZuid van 20 maart 2025

14:30 uur – 16:00 uur

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

- Mededelingen Algemeen Directeur
- ❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

2. Notulen en actielijst

1. Notulen AB 04-11-2024 en extra AB 30-01-2025 ter vaststelling voor AB
2. Actielijst bestuur ter bespreking

3. Ter instemming

1. Herziene begroting 2025 inclusief reactie op eventueel binnen gekomen zienswijze
2. Berenschotonderzoek; uitgangspunten strategische toekomstvisie MidZuid

4. Ter bespreking

1. Managementletter PWC

5. Ter kennisname

X

6. Rondvraag en sluiting

Concept Notulen Algemeen bestuur MidZuid

04 november 2024

Aanwezig: De heer H.T.M. Bakker, gemeente Drimmelen, lid;
De heer W.J. van der Zanden, gemeente Oosterhout, vicevoorzitter;
De heer D.F.J. Melsen, gemeente Oosterhout, lid;
Mevrouw A. van Hunnik, gemeente Altena, voorzitter;
De heer M. Hofkens, gemeente Geertruidenberg, lid;
De heer H.H.M. de Jongh, gemeente Geertruidenberg, lid;
De heer H.J.M. Timmermans, externe adviseur;
De heer mr. S.M.T.P. Vermeulen, externe adviseur;
De heer J. Rooijmans, secretaris en algemeen directeur;
De heer M. Maaijwee, concerncontroller;
Mevrouw J. Flohr, Sr adviseur bedrijfsvoering/notulist

Afwezig met kennisgeving: De heer H. Tanis, gemeente Altena, lid;
De heer T.C.N. Simons, gemeente Drimmelen, lid

**Afwezig
zonder
kennisgeving:**

De vergadering vindt plaats in de Heuvel bij MidZuid.

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De vergadering wordt om 10.07 uur geopend door de voorzitter.

Mevrouw van Hunnik draagt de voorzittershamer over aan de heer van der Zanden.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Mededelingen Algemeen Directeur

❖ Algemene stand van zaken MidZuid door Algemeen Directeur

- Op 30 oktober heeft de opening van pop-up store Flinstering plaatsgevonden. Wethouder Hofkens en wethouder van der Zanden hebben de tweedehandskledingwinkel bij MidZuid officieel geopend. Het was een succesvolle opening met ook de dagen nadien veel aanloop. De tijd zal leren hoe het zich verder ontwikkelt. De eerste omzetten lagen tussen de €500,- en €600,-. Dit zegt verder nog niks. De volgende keer zal Frits in 't Groen (manager werkbedrijf MidZuid) langskomen in het DB om over de businesscase te spreken. De wereld is veranderd. De opbrengsten voor B- en C-kwaliteit zijn drastisch gezakt en kunnen nog verder zakken.
- Er gaat een evaluatie plaatsvinden over de TINT. Daarbij zal onder andere ook gesproken worden over de besteding van de vrijgekomen gelden. Het is in elk geval mooi dat de gelden er zijn.
- MidZuid heeft werkbezoeken van Dethon en Breda Werkt gehad. Eerder is ook Ergon langs geweest. Het zijn interessante en leerzame bezoeken waarbij de verschillen tussen bedrijven zichtbaar zijn.
- De algemeen directeur is vorige week op werkbezoek geweest. Daarbij waren onder andere Divosa, Cedris, het ministerie en directeurs van de SW-bedrijven in de provincie. Het werkbezoek vond ditmaal plaats in Spanje. Je ziet hier dat ouders de handen in elkaar slaan. Dit komt mede door gebrek aan gelden van de overheid. De governance ziet er ook heel anders uit. Het is goed om hier eens beter naar te kijken, ook met het Berenschot onderzoek in het vizier. Hier zullen we de volgende keer dieper op ingaan. Het rapport is zo goed als klaar.

Er wordt verder gegaan met agendapunt 3.1 Kennismaking en voorstel aanstelling nieuw extern bestuurslid.

De voorzitter heet Robert Bool welkom. Er volgt een korte voorstelronde.

De heer Bool neemt daarna het woord. Er wordt niet te lang stil gestaan bij zijn achtergrond en CV, deze heeft iedereen al gezien. De heer Bool legt uit dat hij in zijn werkzaamheden zowel met het private bestel als ook met het publieke bestel te maken had en heeft. Dat is bij MidZuid ook het geval. Na 20 jaar directeurschap over de Diamant-Groep heeft hij het stokje overgedragen op eenzelfde soort moment als waar MidZuid zich momenteel in begeeft. Na zijn directeurschap is hij zich alleen nog gaan richten op toezichtsrollen in sectoren waar iets aan de hand is, die ertoe doen. Dat zijn voor hem onderwijs, woningbouw en het sociaal domein. In het onderwijs en de woningbouw heeft hij reeds toezichthoudende rollen. De rol van extern bestuurslid bij MidZuid lijkt hem een mooie aanvulling daarop, ook vanuit zijn ervaring in het verleden. Zelf had hij bij de diamant-Groep alleen te maken met bestuurlijk toezicht, niet met externen.

Voorzitter: Zijn er vragen aan de heer Bool?

Wethouder Melsen: U bent zeer goed bekend met de Efteling gaf u aan. Wat is uw favoriete attractie en wat neemt u daaruit mee voor MidZuid?

De heer Bool: Ik heb jarenlang gewerkt bij de Efteling maar heb daar nooit in het bestuur of directie gezeten. Dat zou vanuit mijn ervaring niet een logische keuze zijn. De Droomvlucht is wel een favoriet. Het dienstverleningsconcept en het onderhoud van het park zijn echt twee goede aspecten van de Efteling. Het gaat om een premium beleving voor de klant, dat mag

natuurlijk ook wel voor de prijs. Wat neem ik hieruit mee naar MidZuid? Het gaat om de beleving, een bijzondere/blijbe beleving die mensen bij blijft. Je levert iets dat ertoe doet voor mensen. Zo is het ook dat bestaansrecht en inkomen ertoe doen. Bedrijven als MidZuid zijn van onschatbare waarde. Als ze er niet zouden zijn krijg je fall-out op andere vlakken zoals de gezondheidszorg. De beleving bij de Efteling is meer dan gewoon een bezoekje, dat is MidZuid ook.

Wethouder Hofkens: De documentaire de Diamantjes komt mede uit uw handen denk ik. Wat is het effect hiervan geweest op beleidsniveau? Het wordt door heel Nederland bekeken inmiddels.

De heer Bool: Ik heb de documentairmaker bijna tegengehouden. Ik was bang dat het te "leuk", te stigmatiserend zou zijn. Ik heb aangegeven het dan eerst met één persoon uit te willen proberen. Dat hebben we zo gedaan en dat heeft fantastisch uitgekapt dus hebben we het doorgezet.

Wethouder Bakker: De gemeenten hebben raden en die hebben opmerkingen, ook over MidZuid. Hoe staat u daarin?

De heer Bool: Dat gebeurde bij de Diamant-Groep ook. Dat speelt vooral als het water financieel hoger aan de lippen komt bij de gemeenten. Ik snap de overwegingen wel die er dan gemaakt moeten worden. Vanuit goede gesprekken moet je de discussie voeren. Kennis en begrip van elkaars problematieken zijn belangrijk.

Concerncontroller: Wat zijn uw ervaringen om vanuit de banenafpraak mensen bij de Efteling te brengen?

De heer Bool: Ja, het "probleem" daarbij is dat de Efteling in het werkgebied van Baanbrekers zit. Wij hadden wel afspraken met elkaar daarover, maar in basis hadden wij genoeg andere grote ondernemers in ons werkgebied. Het is natuurlijk zo dat er tegenover de bijdrage die iemand levert binnen een bedrijf een financiële beloning moet staan. Meestal moeten bedrijven het eerst ervaren en dan zijn ze om.

Wethouder van Hunnik: Wanneer gaat u tevreden naar huis na een vergadering?

De heer Bool: Dat is afhankelijk van de vergadering en de agenda die daarbij hoort. Resultaat maar ook relatie zijn voor mij zeer belangrijk. Ik kan er goed mee leven als er een keer en ander besluit valt. Ik heb nog nooit meegemaakt dat het zoiets principieels is dat ik er niet mee kan instemmen. Relatie, inhoud en besluitvorming hangen hierin samen voor mij.

De heer Timmermans: U gebruikte het woord existentieel. Kunt u daar betekenis aan geven?

De heer Bool: Ieder SW-bedrijf is zoals het is. Ontstaan door onder andere grootte, werkgebied etc. Daar heb je niet altijd invloed op. Maar ik heb nog weinig goede uitkomsten gezien van gemeenten die besloten hebben om het te ontmantelen om het zelf te gaan doen of om samenwerking met andere partijen te starten. De meerwaarde van organisaties als MidZuid staat voor mij buiten kijf. Je moet dit soort bedrijven niet om zeep helpen, ook niet onder financiële druk. Dat is wat ik bedoel met existentieel.

Voorzitter: Nog een laatste toevoeging misschien door de heer Bool?

De heer Bool: Ik zou het heel leuk vinden om en bijdrage te mogen leveren als extern bestuurslid van MidZuid. Juist aan de vooravond van waar het bestuur van MidZuid op dit moment mee bezig is.

De heer Bool verlaat de vergadering.

De voorzitter geeft als lid van de selectiecommissie nog een toelichting op het selectieproces: Er zijn zes brieven binnen gekomen. De selectiecommissie heeft vier kandidaten gesproken. Twee met een SW-achtergrond en twee met een bedrijfsmatige achtergrond. Allen zaten ze wel meer op overheid dan bedrijfsleven. De twee met de meer bedrijfsmatige achtergrond hadden beiden een IT-achtergrond. Robert Bool kwam toch boven drijven als ervaren persoon en heeft daarbij 20 jaar ervaring bij de Diamant-Groep. Hij is nu ook niet meer werkzaam in de sector dus er is genoeg afstand, juist met heel veel ervaring. Wij zien hem echt als iemand die een grote toegevoegde waarde kan hebben?

Wethouder van Hunnik: Uit nieuwsgierigheid heb ik de vraag of er is stilgestaan bij het feit dat de algemeen directeur van MidZuid en de heer Bool tot voor kort directe collega's zijn geweest. Dit biedt kansen maar misschien ook risico's?

Algemeen directeur: De heer Bool heeft mij eerst gebeld voordat hij gesolliciteerd heeft. Hij wilde weten of "er iets zat", of ik er problemen mee zou hebben. Ik heb aangegeven dat dit niet het geval is, ik heb er geen problemen mee.

Wethouder van Hunnik: En hebben de wethouders uit de selectiecommissie daar ook over nagedacht?

Voorzitter: Ja, daar hebben we bij stilgestaan. Hij is niet meer werkzaam in de sector en heeft wel veel ervaring. Wij zien daarin geen belemmeringen.

Concerncontroller: Is de bedrijfsmatige kant ook voldoende ingevuld op deze manier?

Voorzitter: Daar hebben we wel aandacht aan gegeven. De twee kandidaten uit het bedrijfsleven misten de binding met SW en feeling met de sector. We hadden graag een echte bedrijfsman of -vrouw gezien, maar die zat er niet bij.

De heer Timmermans: Aanvullend daarop; je ziet wel dat de Diamant-Groep de taal van ondernemers goed kent en de netwerken heeft. Kan hij aan een ondernemerstafel met diner een verhaal houden, ik denk het wel.

Voorzitter: Dat is inderdaad de afweging die is gemaakt.

De heer Melsen: Ik wil wel graag nog aangeven dat Oosterhout instemt met de heer Bool als nieuw extern bestuurslid, maar dat er nog wel een keer de discussie moet komen of we in de toekomst als GR WAVA nog externe bestuursleden moeten willen en zo ja hoeveel.

Voorzitter: Is iedereen akkoord met de heer Bool als nieuw extern bestuurslid?

Allen: Akkoord.

2. Notulen en actielijst

1. Notulen AB 11-07-2024 en 12-09-2024 ter vaststelling voor AB

Inhoudelijk:

Wethouder de Jongh geeft ten aanzien van de notulen van 11-07-2024 het volgende aan: Op

pagina 3 gaat het met betrekking tot de ingediende zienswijze over “een andere bedoeling” van de gemeente Geertruidenberg bij de eensluidende tekst van de gemeente Altena. Het is zo echter niet duidelijk waar dit precies over gaat en wat het verschil in de bedoeling van de tekst dan is. Het wordt te abstract op deze manier. Graag aangeven waar het om gaat.

MidZuid zal de juiste formulering hiervan ophalen uit de eerdere reactie op de zienswijze en deze formulering tijdens de volgende vergadering ter vaststelling aanbieden.

Wethouder de Jongh geeft ook een opmerking ten aanzien van de 0 lijn in de begroting. Het antwoord daarop wordt later deze vergadering besproken. In het DB is dit reeds ter sprake gebracht.

Tekstueel: x

Naar aanleiding van: x

De notulen worden met inachtneming van bovenstaande vastgesteld.

De notulen van 12-09-2024 worden ongewijzigd vastgesteld.

2. Actielijst bestuur ter bespreking

De actielijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Ter instemming

1. Kennismaking en voorstel aanstelling nieuw extern bestuurslid (door algemeen directeur uitgenodigd om 10.15 uur voor ongeveer 15 minuten)

Zie voorgaande tekst.

2. Vergaderschema 2025

Het vergaderschema wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Normenkader + controleprotocol

Concerncontroller: De aanpassingen zitten in terminologie. We moeten voortaan spreken over “onrechtmatig maar acceptabel” in plaats van over “rechtmatig maar met afwijkingen”. De tweede aanpassing gaat over de definiëring van tijdig melden. Deze was niet vastgelegd. Het is gebruikelijk dat alles tijdig gemeld is als het bij de jaar rekeningen gemeld is. Verder zijn er geen wijzigingen. Het gaat dus alleen om tekstuele aanpassingen.

4. Herfinanciering vaste geldlening

Concerncontroller: Vorig jaar is hier over gediscussieerd. Er is toen gekozen voor 2027 om aan te sluiten bij de plannen rondom huisvesting. Logisch zou zijn om nu te gaan voor 2028 in verband met de vertraging op de huisvestingsplannen naar aanleiding van de strategiebepaling. Het logische voorstel is dan ook om te herfinancieren naar 2028. Dan heb je spreiding en ga je meer terug naar het normale stramien.

Wethouder de Jongh: Weten we al tegen welke rente? Hij is nu 0,12% maar dat gaan we niet halen.

Concerncontroller: Nee dat weten we nu nog niet. Ik reken met 3,4%.

Wethouder Melsen: Is er nog risico te nemen op de liquide middelen?

Concerncontroller: Nee we zitten al op de grens. We kunnen niet meer risico nemen.

Voorzitter: Allen akkoord met deze herfinanciering van de vaste geldlening?

Allen: Akkoord

4. Ter bespreking

1. Stand van zaken onderzoek Berenschot strategische toekomstvisie (Berenschot uitgenodigd om 11.00 uur digitaal voor 15 minuten)

Martin Heekelaar en Mattias Gijsbertsen van Berenschot sluiten digitaal aan.

De heer Gijsbertsen geeft een update: Wat we nu kunnen geven is een procesupdate. Het traject bestaat uit vier fasen. De eerste fase is bezig. We maken een foto van de huidige situatie door middel van gesprekken met de gemeenten en met MidZuid. Deze gesprekken zijn allemaal ingepland. Eind november spreken we opnieuw de begeleidingsgroep voor een terugkoppeling. Het kan zijn dat we daarna nog een keer opnieuw contact zoeken, vooral ambtelijk, om het plaatje compleet te maken. In december zullen we dit verder uitwerken en in het DB van januari zullen we dan de scenario's kunnen benoemen en in de laatste fase gaan we dit verder uitwerken.

Voorzitter: Zijn er vragen vanuit het bestuur?

Wethouder Melsen: Er is een terugkoppeling in januari hoor ik jullie zeggen. Er staat nu alleen een DB gepland in januari. Kan dit worden uitgebreid met een stuk AB?

Voorzitter: Dat lijkt me een goed voorstel. Het was ook de bedoeling dat hier aparte gesprekken voor zouden zijn, eventueel aansluitend op de bestaande vergaderingen. Dus dit lijkt me een zeer goed idee.

De heer Gijsbertsen: Het zal dan ook om besluitvorming gaan dus het is zeker goed om hierbij stil te staan.

Wethouder Melsen: We moeten hier wel echt de tijd voor nemen en dit op tijd inplannen. Niet doormiddel van het inkorten van het DB. Dan liever middels een aparte sessie desnoods op de hei.

Voorzitter: Dan stel ik voor dat dit apart en zo snel mogelijk ingepland gaat worden.

Allen: Akkoord.

2. Halfjaarrapportage en doorkijk Q3

Concerncontroller: We zien een positief resultaat op dit moment. Dit komt grotendeels door tijdelijk incidenteel voordeel. We hebben nu wel te maken met een boete van €40.000 van onze energieleverancier omdat we niet hebben afgenomen wat we zouden afnemen. Dit is een proces dat via Cedris loopt. Deze naheffing is nog niet van tafel. Het gaat om een naheffing over 2022 en 2023.

Voorzitter: Betreft deze naheffing nog een oud contract?

Concerncontroller: Ja, dit was tijdens de energiecrisis. Het is een lastige juridische discussie.

Voorzitter: En hoe is het nu, met het huidige contract?

Concerncontroller: Het contract loopt nog door in 2024 dus dat risico is er nog steeds. We hebben nu wel te maken met iets lagere tarieven.

De heer Timmermans: Ik denk dat het vanuit communicatie oogpunt wel goed is om dit verhaal erbij te schetsen.

Concerncontroller: Ja, inderdaad.

Uiteindelijk staan we nu positief. De overheadkosten zijn vrij hoog. Dat zijn onder andere juridische kosten. We hebben ook mensen moeten inhuren. Ook zijn er advieskosten zoals bijvoorbeeld Doxis voor archiefbeheer. Een deel van de kosten zit ook in de open dag voor het 70-jarig bestaan van MidZuid. We zijn nu natuurlijk weer heel kritisch aan het kijken naar de overheadkosten en daar zullen we in de herziene begroting op terugkomen. De PMC's zijn een lastig verhaal. Er is flink verlies terug te zien in de netto omzet. Dat komt bijvoorbeeld door de hoge kosten in de groenvoorziening. In het algemeen zijn door de inhuur van bedrijven de kosten fors gestegen. Op de groepsdetacheringen hebben we ook moeten inhuren. Volgend jaar nemen we wel een andere insteek daarvoor. Als we het hebben over een doorkijk naar einde van het jaar liggen we op lijn om de begroting te halen. We moeten wel een aantal reserveringen maken maar kunnen nog steeds op de doelen uitkomen.

De heer Timmermans: Ik hoor een aantal rode vlaggen. Dit zijn precies de dingen waar we van tevoren al van wisten. Het is ook waar we de discussie nu over voeren en dus weten dat we hem moeten voeren. Ik zou daarbij niet defensief zijn in de communicatie.

Wethouder Melsen: Ik heb twee opmerkingen. Enerzijds de koppeling met de meicirculaire. Er is eerder al aangegeven dat we moeten kijken naar wat kost een plek in plaats van naar wat krijgen we van de meicirculaire. Het kan zijn dat het Rijk minder geld naar de gemeenten laat gaan. Dus is het belangrijk om te kijken naar de financieringssystematiek. Anderzijds de gelden voor de TINT. Wil men daarvan iemand vast aanstellen voor de TINT?

Algemeen directeur: Er zijn voor de TINT nu in ieder geval gelden vastgesteld tot en met 2027. We moeten die gelden ook hebben. Niet alleen voor een projectleider maar ook voor andere zaken.

We zitten nu keihard op de PMC's. Individuele detacheringen levert het meeste geld op. Van groepsdetacheringen komen veel mensen terug. Vanmiddag hebben we als MT weer gesprekken over de begroting. Volgend DB zullen we het daar meer onderbouwd over hebben. Een ander organisatiemodel is keihard nodig, dat komt duidelijk naar voren.

De heer Timmermans: De P is in dit verhaal heel belangrijk.

Concerncontroller: Ja, maar de Q ook.

Wethouder Melsen: We moeten hier in ieder geval op tijd mee beginnen en niet wachten tot 2027.

3. Proces herziene begroting 2025

De algemeen directeur geeft een toelichting op het proces rondom de herziene begroting 2025 en het maatregelenpakket en de risico's op de meerjarenbegroting.

In de herziene begroting 2025 is nog niks van Berenschot meegenomen en in de ontwerpbegroting 2026 zal dat ook nog lastig zijn gezien de looptijd van het onderzoek tot en met het tweede kwartaal 2025. Daarna komt ook het huisvestingsvraagstuk pas weer aan de

orde. In de herziene begroting 2025 zitten een aantal specifieke aandachtspunten. Het gaat om gelden die niet meer gelabeld worden.

Wethouder Melsen: Als de PxQ discussie wel al in de begroting 2026 meegenomen kan worden graag.

Concerncontroller: Bedoel je ook inhoudelijk?

Wethouder Melsen: Als het kan wel ja. Dat is een ambitie voor als het mogelijk is.

Voorzitter: Maar we moeten ook niet te snel beslissingen nemen.

Algemeen directeur: Ik neig wel een beetje naar wat wethouder Melsen zegt. De eerste exercitie kunnen we prima al hebben volgens mij.

Voorzitter: De discussie kunnen we inderdaad al prima hebben, maar ik bedoel voordat we het definitief meenemen in de begroting.

Algemeen directeur: Wellicht onnodig maar de verhoging van de gemeentelijke bijdrage heeft niks te maken met de bedrijfsvoering van MidZuid wil ik nog even vermelden. Maar we hebben wel een aantal maatregelen genomen om 2,5 ton te besparen. De verhuur van het pand wordt via een makelaar in de markt weggezet met energie labels. We hebben korting bedongen bij Equalit. De groenunits zijn al weggehaald en een deel van Veen is verhuurd. We hebben de personeelsformatie gereduceerd waar het kan. Wij denken dat de gemeentelijke bijdrage gereduceerd kan worden van 3,28 miljoen naar 3 miljoen. Hier zitten wel risico's aan. Het gaat onder andere om labeling van de gelden. De compensatie LIV en ook enkele andere gelden gaan via het gemeentefonds. Daarnaast is er de Wet WAADI. De discussie daarover gaat nu naar een hoogtepunt. Er wordt gezegd dat het allemaal goedkomt. Wij als directeuren SW-bedrijven moeten het eerst zien. Het zou een enorme kostenpost en administratieve kosten met zich meebrengen als we geen uitzondering in de wet krijgen. Er lijkt nu een uitzondering te komen, maar wel een uitzondering die via de CAO's geregeld moet worden. Maar liever dit, dan geen uitzondering. Een ander risico vanaf 2026 betreft de transitievergoeding bij ziekte uit dienst. Deze zou niet meer vergoed gaan worden. Daar hoor ik nog niet zoveel over.

Wethouder van Hunnik: Om hoeveel mensen gaat dit?

Algemeen directeur: Dat durf ik zo niet te zeggen.

Voorzitter: Zijn er nog andere vragen?

De heer Timmermans: Ook hier gaat het weer om communicatie. Laat zien dat je in volwassen bedrijfsvoering zit. Heb het over de gemeentelijke bijdrage en wat ligt daarin binnen onze invloedssfeer en wat niet.

Voorzitter: Dat is een hele belangrijke om te onderstrepen. Als je kijkt wat er allemaal op ons afkomt, daar kun je niet tegenop bezuinigen.

Wethouder Melsen: De risico's zitten nu al verwerkt in de begroting, geldt dat ook voor 2026.

Concerncontroller: Nee

Wethouder Melsen: Dan zou ik dat opnemen als uitgangspunt. Het is al zo geregeld dat de gemeenten dat moeten betalen. Het is niet zozeer een risico.

De heer Timmermans: Je bedoelt stelliger opnemen?

Wethouder Melsen: Ja, inderdaad.

Concerncontroller: In de herziene begroting is het al niet meer echt een risico.

Wethouder Melsen: Het gaat om de discussie voeren die niet gevoerd zou moeten worden. Je moet dit duidelijk benoemen anders komen er weer zienswijze waardoor de discussie weer opnieuw moet worden gevoerd. Dat moeten we voorzijn.

Concerncontroller: In 2025 is die 63,9 miljoen er al uitgehaald op basis van de circulaire. In 2025 wordt dit al niet meer via de WSW naar de gemeenten gebracht maar loopt dit al via de gemeentebudgetten. In de toekomst verwacht ik dat al die budgetten via de gemeentebudgetten gaan lopen, niet meer via de WSW omdat dit een aflopende regeling is.

Wethouder van Hunnik: Aanvullend moeten we ook goed kijken hoe we de kosten uit gaan splitsen. Niet dat er discussies komen over gelden die gewoon naar MidZuid moeten.

4. Stand van zaken maartregelenpakket en risico's meerjaren begroting

Zie agendapunt 4.3.

5. Ter kennisname

1. Reactie Provincie op begroting 2025

X

2. Programma werkbezoek bestuur 15 november

Algemeen directeur: Het definitieve programma volgt morgen. Er vinden nog wat verschuivingen in de tijd plaats. Wethouder Hofkens heeft gevraagd of hij een collega op het gebied van jeugd mocht laten aansluiten. Als anderen ook iemand aan willen laten sluiten, graag aangeven.

Wethouder de Jongh: Ik zou eerder niet aansluiten, inmiddels zal ik er toch bij zijn.

6. Rondvraag en sluiting

De heer Vermeulen geeft aan dat dit zijn laatste AB is, hij zal echter nog op een aantal data aanwezig zijn alvorens hij op 12 december definitief afscheid neemt.

Voorzitter: Daar komen we op 12 december inderdaad nog officieel op terug.

De algemeen directeur staat ook nog even stil bij het afscheid van mevrouw van Hunnik als voorzitter van het bestuur.

Na de vergadering volgt nog een bezoek aan de nieuwe pop-up winkel Flinstering.

De vergadering sluit om 11:48 uur.

De heer W.J. van der Zanden
Voorzitter

Drs. J.G Rooijmans MSc
Secretaris

Actielijst bestuur MidZuid

Beschrijving	Toelichting	Datum	Verantw	Uitvoer	Status/actie
Niet wettelijke wijzigingen GR WAVA	Naar aanleiding van het Berenschot onderzoek dat plaats zal gaan vinden in 2024 zal voor het proces rondom de eventuele niet wettelijke wijzigingen een roadmap opgesteld kunnen worden. Deze zal naar verwachting in Q2 2025 opgesteld kunnen worden.	Q2 2025	AB	Directie	Eind mei 2024 is er door het DB-akkoord gegeven op de opdracht door Berenschot. In de komende maanden zal het onderzoek uitgevoerd worden.

Nota voor het bestuur

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid
Van: Dagelijks Bestuur MidZuid
CC:
Betreft: Herziene begroting 2025

Bijlagen: 1. Herziene begroting 2025
2. Aanbiedingsbrief inclusief reactie op zienswijzen

Voorstel

Het stuk wordt geagendeerd:

1. Ter vaststelling
-

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om:

- 1) kennis te nemen van de aangeboden herziene begroting 2025; en tevens
- 2) kennis te nemen van de eventueel binnengekomen zienswijzen inclusief de reactie daarop;
- 3) in te stemmen met de aangeboden herziene begroting 2025 en deze als zodanig vast te stellen; en tevens
- 4) in te stemmen de reactie op de binnengekomen zienswijzen (wanneer van toepassing) en deze als zodanig vast te stellen;
- 5) overeenkomstig de bepalingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de herziene begroting 2025 inclusief zienswijzen en de reactie daarop (wanneer van toepassing) aan de raden van de deelnemende gemeenten evenals aan de provincie te versturen.

MIDZUID

werkt voor iedereen

Eerste herziene begroting 2025
Bestendige lijn naar de toekomst

Wij zijn MidZuid

MidZuid is er voor alle mensen in onze regio die een duwtje in de rug nodig hebben naar werk. Ze zijn klaar voor het werkproces, maar kunnen zonder hulp de afstand niet overbruggen. Wij bieden die hulp. Alles wat we doen draagt eraan bij dat zoveel mogelijk mensen zo dicht mogelijk bij werk komen. Ze dragen bij, hebben betekenis en zijn daardoor waardevol onderdeel van de maatschappij.

We zijn een kei in het begeleiden naar werk. Omdat we ons altijd richten op wat iemand wél kan en wil. We zijn er namelijk van overtuigd dat er altijd wat kan. Ieder op zijn tempo met de juiste ondersteuning en begeleiding. We laten mensen inzien dat er meer uit jezelf te halen is dan dat je dacht dat erin zat.

We herkennen het als iemand nog niet klaar is voor het werkproces, ze hebben eerst andere hulp nodig. Dan verwijzen we door naar specialisten met de passende kennis uit ons netwerk. We bieden dat wat iemand op dat moment nodig heeft om de stap naar werk te kunnen maken. Dat kunnen we omdat we observeren, luisteren, praten.

Doordat we kijken naar de persoon en zijn situatie en veel kennis en kunde in huis hebben, kunnen we de juiste knoppen vinden om aan te draaien. De ene keer past een standaard-procedure prima en de andere keer proberen we iets nieuws als dat beter werkt. Dat doen we resultaatgericht. Soms is dat eenvoudig, soms vraagt het meer vindingrijkheid; wij zorgen dat het voor elkaar komt. En investeren continu in de ontwikkeling van onze medewerkers zodat ze dat ook als de besten kunnen blijven doen.

We zoeken of creëren samen met werkgevers in de regio passende werkplekken, we ontwikkelen mensen waar nodig. En je kunt ook bij MidZuid zelf aan het werk in bijvoorbeeld industrie, catering, schoonmaak en groenvoorziening.

Het mag duidelijk zijn dat samenwerken cruciaal is om ons werk goed te kunnen doen. Samen met degenen die we helpen naar werk, samen met de werkgevers in de regio, samen met andere specialisten, samen met de gemeente, samen komen we tot een passende duurzame oplossing.

MidZuid

Werkt voor iedereen

"Ik ben me steeds zelfverzekerder gaan voelen en ik durf weer met kleine stapjes mijn grenzen te verleggen."

Mariska, via MidZuid werkzaam bij de Bibliotheek Altena

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
2. Belangrijkste financiële ontwikkelingen	6
3. Wat mag het kosten in 2025	8
3.1. Beeld van de financiële ontwikkeling 2024/2025	8
3.2. Belangrijkste uitgangspunten in de herziene begroting	8
3.3. De herziene begroting 2025 op hoofdlijnen	9
3.4. De herziene begroting 2025 in cijfers en de toelichting per onderdeel	9
3.4.1. Herziene begroting 2025 WAVA	10
3.4.2. Meerjarenperspectief 2025-2028 WAVA	12
3.4.3. Herziene begroting 2025 WAVA	13
3.5. Maatregelen, ontwikkelingen en kansen.....	22
3.5.1. Ontwikkelingen in bestaande regelgeving voor 2025	22
3.5.2. Indexeringen overige kosten.....	22
3.5.3. Maatregelen en kansen	23
3.5.4. Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen MidZuid versus besparingen.....	26
4. Jaarplan en begroting 2025 WSP	27
4.1. Jaarplan 2025	27
4.1.1. Ontwikkelingen algemeen	27
4.1.2. Ontwikkelingen omtrent Technohub West-Brabant	27
4.1.3. Doelstelling 2025.....	28
4.1.4. Werkgeversdienstverlening en regionale aanpak	29
4.2. Begroting 2025 WSP.....	31
4.3. Toelichting op begroting WSP en verdeling gemeentelijke bijdrage	31
5. Overige paragrafen	34
5.1. Bedrijfsvoering	34
5.1.1. Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering.....	34
5.1.2. Ontwikkelingen in samenstelling personeel	34
5.2. Weerstandscapaciteit en risicobeheersing	35
5.3. Onderhoud kapitaalgoederen.....	39
5.4. Investerings	40
5.5. Financiering	41
5.6. Verbonden partijen	42
6. Bijlagen	43

6.1. Bijlage 1: Inzicht in gemeentelijke bijdrage.....	43
6.2. Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten.....	45

1. Inleiding

Voor u ligt de herziene begroting van 2025. Sinds 2023 wordt in het begin van het jaar een uitgebreide begroting op gemaakt. Deze herziene begroting betreft een actualisatie van de begroting van MidZuid, welke op 11 juli 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

2. Belangrijkste financiële ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in deze herziene begroting betreffen oplossingen om een aantal bijzonderheden in zowel benodigde investeringen als ook wegvallende gelden te ondervangen.

De gelden voor de versterking van de infrastructuur vallen vanaf 2025 uit het WSW-budget. Dit bedrag is via een aparte regel toegevoegd aan de herziene begroting. Op deze manier is het bedrag te volgen. Omdat het nog niet duidelijk is of elke gemeente of de gemeente met het grootste inwoneraantal de gelden hiervoor zal ontvangen van het Rijk kan dit bedrag niet meegenomen worden in de gemeentelijke bijdrage. Het bedrag per gemeente is nog niet toe te wijzen.

Het LIV vervalt in 2025. In de herziene begroting wordt de begeleidingsvergoeding net als andere jaren meegenomen onder de personeelskosten. De bedragen zullen per persoon per gemeente gefactureerd worden. Voor Beschut Werk zit dit reeds in de herziene begroting verwerkt omdat het bedrag definitief is vastgesteld. Voor de Wsw zit hier nog wat onduidelijkheid in, dit is dan ook nog niet opgenomen in de herziene begroting.

MidZuid B.V. heeft een negatief eigen vermogen. Het structurele verlies moet eruit. Dit ontstaat onder meer doordat de begeleidingsvergoedingen in de GR staan en de feitelijke begeleiding in de B.V. wordt uitgevoerd. In de begroting van de GR moet apart zichtbaar worden dat er gelden worden doorbetaald aan MidZuid B.V. In de herziene begroting is opgenomen dat het bedrag ter hoogte van de begeleidingsvergoeding naar de B.V. wordt doorbetaald. Daarmee loopt de B.V. qua resultaat ook positief en is een nieuwe agiostorting ook niet meer nodig. Dit is een boekhoudkundige aanpassing om aan de rechtmatigheidsvereisten te voldoen. Voor het resultaat van MidZuid als geheel heeft het geen effect.

Groot onderhoud huidige pand. De Provincie houdt het groot onderhoud nauwlettend in de gaten. We hebben het afgelopen jaar al zo'n € 50.000 aan groot onderhoud moeten uitvoeren aan uitgevallen installaties. Er zijn momenteel geen liquide middelen voor groot onderhoud beschikbaar. We nemen hiervoor een extra lening van €1.500.000 op in de herziene begroting. Deze wordt nog niet geëffectueerd zolang dit niet nodig is. Maar de liquiditeit is dan begrotingstechnisch wel beschikbaar. Het huidige onderhoud is uit eigen liquiditeit voldaan.

Er wordt bij de gemeenten aandacht gevraagd voor verduurzaming van het wagenpark. In de herziene begroting is hierover echter nog niets opgenomen.

De compensatie voor de transitievergoeding vervalt in 2026. Het is nog de vraag of hier in een andere vorm compensatie voor terugkomt. Voor nu is dit nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting maar wordt het wel benoemd in de risicoparagraaf. Met de gemeenten wordt overlegd wanneer dit in de kosten meegenomen zal gaan worden.

MidZuid heeft zelf een aantal maatregelen getroffen om de gemeentelijke bijdrage naar beneden bij te kunnen stellen. Dit ondanks dat de verhoging van de gemeentelijke bijdrage tot stand komt door externe factoren. De maatregelen die MidZuid getroffen heeft of gaat treffen zijn onder andere:

- De indexering op door eigen organisatie uitgevoerde werkzaamheden opgehoogd van 4,6% naar 6,5% dit levert € 245.000 op;
- Een bezuiniging op de formatie van €107.000;
- Het doel om de huuropbrengst met €100.000 te verhogen. Hiervan is de helft al zeker;
- Korting bij ICT-leverancier bedongen van €70.000;
- Efficiencyverbeteringen van €180.000 in de PMC's (taakstellend);
- Herbeoordelingen loonwaardebepalingen € 50.000 (doel)

3. Wat mag het kosten in 2025

3.1. Beeld van de financiële ontwikkeling 2024/2025

Uit de halfjaarrapportage en de rapportage over het derde kwartaal 2024 blijkt dat het resultaat 2024 zich iets positiever dan de begroting ontwikkelt. Het subsidieresultaat is gunstiger, doordat de meicirculaire 2024 leidde tot hogere budgetten dan de septembercirculaire 2023, waarop de herziene begroting 2024 was gebaseerd. Dit moet grotendeels worden betiteld als een incidentele bate, die slechts beperkt doorwerkt naar 2025. Uit de verhoging in de circulaire van 2024 moet onder meer de verhoging van de lonen van de WSW-ers worden voldaan.

De budgetten voor 2025 e.v., zoals opgenomen in deze herziene begroting, zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2024. Hieraan liggen meer actuele cijfers met betrekking tot de werkelijke personeelsbezetting ten grondslag. Bij het opstellen van deze herziene begroting is rekening gehouden met de (financiële) ontwikkelingen die zich in 2024 hebben voorgedaan, waarbij de stijging van alle kosten ook MidZuid raken. Indexeringen van toeleveranciers tot 18% worden we nog steeds mee geconfronteerd. Verder is er een verschuiving van Wsw-bijdrage in 2024 naar de "Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur" in 2025 en daaropvolgende jaren. In paragraaf 3.3. zijn de verschillen op hoofdlijnen ten opzichte van de begroting in een overzicht weergegeven.

3.2. Belangrijkste uitgangspunten in de herziene begroting

1. Vanuit MidZuid zijn diverse bezuinigingsmaatregelen genomen, waarmee de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van de eerder afgegeven begroting ruim € 200.000 is gedaald;
2. Aantallen WSW is lager opgenomen dan het verloop van de meicirculaire 2024;
3. Beschut werkplekken nemen toe met de taakstelling en ook na 2025 wordt deze stijgende lijn voortgezet;
4. Instroom participatiebanen neemt per saldo (instroom minus uitstroom) met 5 werknemers per jaar toe, maar het basisaantal is verhoogd op basis van de hogere instroom gedurende 2024;
5. De indexeringen op de omzetten worden daadwerkelijk verhoogd van 4,6% naar 6,5%, omdat de werkelijk stijging van de kosten hoger uitvalt over 2024;
6. De WSW-bijdrage is lager dan op basis van de toezegging voor extra gelden door het ministerie van SZW voor 2024 voor versterking van de infrastructuur voor SW-bedrijven verwacht mocht worden. Deze gelden zijn niet structureel voortgezet, maar zijn uit de WSW-bijdrage gehaald en worden via het decentralisatiebudget aan de

gemeenten verstrekt. De budgettaire verwerking hiervan zal in de meicirculaire 2025 plaatsvinden;

7. De herziene begroting is gebaseerd op de huidige huisvestingssituatie, waarbij door de onzekerheid van de huisvesting er op dit moment lastig nieuwe grote huurders kunnen worden aangetrokken die de vertrekkende huurders compenseren. Echter is een deel van de verhuur toch weer ingevuld en is de verwachting dat dit nog verder zal toenemen. Hiermee is in de begroting rekening gehouden;
8. Het lage inkomens voordeel (LIV) is voor 2025 afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een compensatieregeling voor SW-bedrijven die via het gemeentefonds loopt. Deze zal rechtsreeks aan de betreffende gemeente per dienstbetrekking worden gefactureerd en is onder de personeelskosten als bate opgenomen.

3.3. De herziene begroting 2025 op hoofdlijnen

Samengevat laat de herziene begroting 2025 de hierna opgenomen cijfers zien. Zie paragraaf 3.4 voor een meer gedetailleerde uitwerking.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Oorspronkelijke begroting 2025	Herziene begroting 2025	Vershil (+ = batig)
Subsidieresultaat wsw	-271	-572	-/-
Saldo nieuw beschut	-375	-252	+
Saldo P-banen	-1.079	-1.085	-/-
<i>Subtotaal saldo alle doelgroepen</i>	<u>-1.725</u>	<u>-1.909</u>	
Vaste lasten WAVA	-613	-465	-/-
	<u>-2.338</u>	<u>-2.374</u>	
Operationeel resultaat	-844	-947	-/-
Onvoorzien	-100	-100	
	<u>-3.282</u>	<u>-3.421</u>	-/-
Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur	<u>-</u>	<u>375</u>	
Gemeentelijke bijdrage	<u>3.282</u>	<u>3.046</u>	

3.4. De herziene begroting 2025 in cijfers en de toelichting per onderdeel

De (herziene) begroting 2025 heeft betrekking op WAVA, omdat formeel gezien alleen de Gemeenschappelijke Regeling WAVA voor haar activiteiten een begroting(swijziging) moet opstellen. Aangezien de feitelijke activiteiten in belangrijke mate plaatsvinden via de 100%

dochteronderneming MidZuid B.V. wordt, in het kader van de transparantie, ook inzicht gegeven in de begrote cijfers van MidZuid B.V. door in de toelichting op de begroting een geconsolideerde begroting van WAVA en MidZuid B.V. (met toelichting) op te nemen. De lijn in de presentatie uit de oorspronkelijke begroting 2025 is ook doorgezet in deze herziene begroting en geactualiseerd naar de huidige maatstaven. Concreet betekent dit dat in paragraaf 3.4.1 wordt ingegaan op de herziene begroting 2025 van WAVA en in paragraaf 3.4.2 op het geactualiseerde meerjarenperspectief van WAVA. Vervolgens wordt in paragraaf 3.4.3 nadere toelichting op de cijfers gegeven, waarbij tevens een overzicht wordt gegeven op de geconsolideerde cijfers van WAVA en MidZuid B.V.

3.4.1. Herziene begroting 2025 WAVA

Hierna wordt een overzicht gegeven van de oorspronkelijke begrotingscijfers 2025, zoals door het bestuur vastgesteld in juli 2024, en de aangepaste cijfers volgens de herziene begroting 2025. Verder zijn in dit overzicht ter vergelijking de cijfers van de herziene begroting 2024 opgenomen.

Herziene begroting 2025 WAVA

Bedragen * € 1.000

	Begroting 2024 herzien	Begroting 2025	Begroting 2025 herzien
Subsidieresultaat wsw			
Rijkssubsidie	12.548	11.904	12.205
Begeleid werken	-778	-803	-947
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.770	11.101	11.258
Personeelslasten (na aftrek LIV compensatie)	-11.783	-11.177	-11.658
Vervoer doelgroep	-212	-195	-172
Totaal personeelskosten ca.	-11.995	-11.372	-11.830
Subsidieresultaat wsw	-225	-271	-572
Nieuw beschut			
Loonkostensubsidies	1.515	1.700	1.811
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV compensatie)	-3.011	-3.401	-3.404
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.496	-1.702	-1.593
Begeleidingsvergoedingen	1.184	1.326	1.341
Saldo nieuw beschut	-312	-375	-252
Nieuwe doelgroepen (P-wet)			
Loonkostensubsidies	940	1.027	1.187
Personeelslasten	-2.293	-2.556	-2.806
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.353	-1.529	-1.619
Begeleidingsvergoedingen	413	450	534
Saldo nieuwe doelgroepen	-940	-1.079	-1.085
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.477	-1.725	-1.909
Vaste lasten WAVA			
Gebouw	-828	-851	-833
Huuropbrengst derden	185	62	162
Doorbelaast gebruik gebouwen	580	597	597
Rente lening BNG	-146	-197	-168
Energie	-217	-223	-223
Vaste lasten	-425	-613	-465
Overhead			
Personeelskosten	-	-	-
Doorbelaasting naar MidZuid B.V.	-	-	-
Totaal	-	-	-
Overige bedrijfskosten	-22	-22	-35
Doorbetaling bijdrage GR WAVA aan MidZuid B.V.			-1.875
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	-749	-822	963
Onvoorzien	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.774	-3.282	-3.421
Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur			375
Gemeentelijke bijdrage	2.491	3.282	3.046
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-283	-	-
Incidentele baten en lasten	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-283	-	-

3.4.2. Meerjarenperspectief 2025-2028 WAVA

In onderstaand overzicht staan de geactualiseerde meerjarencijfers van WAVA.

Bedragen * € 1.000	Begroting	Meerjarenraming		
	2025 herzien	2026	2027	2028
Subsidieresultaat wsw				
Rijkssubsidie	12.205	11.743	11.300	11.064
Begeleid werken	-947	-975	-1.007	-1.036
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.258	10.768	10.294	10.028
Personeelslasten (na aftrek LIV compensatie)	-11.658	-11.044	-10.429	-10.056
Vervoer doelgroep	-172	-157	-143	-133
Totaal personeelskosten ca.	-11.830	-11.201	-10.572	-10.189
Subsidieresultaat wsw	-572	-433	-278	-161
Nieuw beschut				
Loonkostensubsidies	1.811	1.923	2.069	2.215
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV compensatie)	-3.404	-3.716	-3.996	-4.277
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.593	-1.793	-1.927	-2.062
Begeleidingsvergoedingen	1.341	1.464	1.575	1.687
Saldo nieuw beschut	-252	-329	-352	-375
Nieuwe doelgroepen (P-wet)				
Loonkostensubsidies	1.187	1.248	1.310	1.371
Personeelslasten	-2.806	-2.950	-3.093	-3.237
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.619	-1.702	-1.783	-1.866
Begeleidingsvergoedingen	534	561	589	616
Saldo nieuwe doelgroepen	-1.085	-1.140	-1.195	-1.250
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.909	-1.903	-1.825	-1.786
Vaste lasten WAVA				
Gebouw	-833	-828	-825	-1.047
Huuropbrengst derden	162	162	162	162
Doorbelaast gebruik gebouwen	597	597	597	597
Rente lening BNG	-168	-218	-252	-406
Energie	-223	-223	-223	-223
Vaste lasten	-465	-511	-542	-918
Overhead				
Personeelskosten	-	-	-	-
Doorbelaasting naar MidZuid B.V.	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
Overige bedrijfskosten				
	-35	-35	-35	-35
Doorbetaling bijdrage GR WAVA aan MidZuid B.V.	-1.875	-2.025	-2.164	-2.303
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	963	1.117	1.270	1.395
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-3.421	-3.457	-3.395	-3.748
Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur	375	375	375	375
Gemeentelijke bijdrage	3.046	3.081	3.020	3.373
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-	-	-	-
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-	-	-	-

3.4.3. Herziene begroting 2025 WAVA

Uitgangspunten bij het opstellen van de herziene begroting

De bij het opstellen van de herziene begroting gehanteerde (financiële) uitgangspunten zijn uitgebreid toegelicht in bijlage 2, waarnaar wordt verwezen. Hieronder wordt eerst een toelichting gegeven op de specifieke cijfers van WAVA.

Subsidieresultaat WSW

Het subsidieresultaat in de begroting 2025 was gebaseerd op de septembercirculaire 2023. Uit de mei-/septembercirculaire 2024 kwam enerzijds een gunstiger beeld naar voren welke nagenoeg geheel te danken is aan de loon- en prijsaanpassing en doordat de uitstroom van SW-medewerkers landelijk harder is gegaan dan voorzien in het budget. De compensatie voor de loon- en prijsaanpassingen vertaalt zich door naar de algemene salarisontwikkeling van de SW-medewerkers, zodat dit batige effect vooral zichtbaar is in 2024. Anderzijds is de financiering van € 63,9 miljoen die in 2024 extra in het budget was opgenomen voor de versterking van de infrastructuur voor ontwikkelbedrijven niet structureel geworden, terwijl de loonsverhogingen die hiermee gefinancierd zijn wel structureel zijn. Echter komt vanuit het Rijk wel een compensatie hiervoor die via het gemeentebudget gaat lopen. In de begroting is deze opgenomen onder de noemer "Rijksbijdrage en impulsbudget sociale infrastructuur". Dit is wel een structurele bijdrage vanuit het Rijk, die via het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld.

In onderstaande overzichten zijn de aantallen opgenomen waarmee rekening is gehouden in de herziene begroting. Daarbij wordt zowel een overzicht gegeven in fte's als in arbeidsjaren (aj). Het aantal aj is hoger dan het aantal fte, omdat in aj rekening wordt gehouden met de ernst van de handicap van de medewerkers. Een medewerker met de handicapcode 'ernstig' telt in aj's mee voor 1,25 fte. In de berekening van de subsidie wordt uitgegaan van aj's; in de berekening van de salariskosten van fte's. In onderstaand overzicht is zichtbaar dat het aantal SW-medewerkers steeds verder terugloopt. En dat daarmee de effecten van mei- en septembercirculaires steeds beperkter wordt.

Aantal uitgedrukt in fte's:

	Herziene		2027	2028
	Begroting	Begroting		
	2025	2026		
Gemiddeld aantal fte in dienst bij WAVA	286,9	266,4	246,8	233,4
Gemiddeld aantal fte begeleid werken	24,2	24,2	24,2	24,2

Aantal uitgedrukt in arbeidsjaren (aj):

	Herziene		2027	2028
	Begroting	Begroting		
	2025	2026		
Gem aantal AJ in dienst bij WAVA	296,0	274,9	254,6	240,9
Gem aantal AJ begeleid werken	24,9	24,9	24,9	24,9

In de voortgangsbrief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 15 oktober 2024 met als kenmerk 2024-0000671362 wordt ingegaan op de toekomstbestendige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Daaruit blijkt dat de financiering van € 63,9 miljoen voor 2024 in een andere vorm wordt voortgezet en daarmee niet meer via het subsidieresultaat zal lopen. Dit betekent dat het meerjarige bedrag van € 400.000 dat in de meerjarenbegroting was opgenomen komt te vervallen en daarmee ook uit de begroting en meerjarenbegroting is gehaald. In de begroting is deze vervolgens opgenomen onder de noemer "Rijksbijdrage en impulsbudget sociale infrastructuur". Dit is wel een structurele bijdrage vanuit het Rijk, die via het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld.

Nieuw beschut

De kosten en opbrengsten zijn voor wat betreft 2025 gebaseerd op het aantal medewerkers nieuw beschut volgens een publicatie van het Rijk van eind december 2023 in combinatie met het in juli 2019 gepubliceerde nieuwe in-groeipad. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van het aantal medewerkers nieuw beschut (o.b.v. 31 uur per week) weergegeven, uitgaande van een doorlopende stijging vanaf 2026.

Aantal uitgedrukt in fte's:

	Herziene		2027	2028
	Begroting	Begroting		
	2025	2026		
Medewerkers nieuw beschut				
Gemiddelde jaarlijkse taakstelling	91	99	107	114

Uit de hiervoor opgenomen herziene begroting blijkt dat het resultaat op nieuw beschut werk iets verbeterd is. Echter zijn de loonkosten wel iets verder gestegen, maar op basis van de publicatie eind december 2023 is er nu 1 fte minder begroot. Daarnaast valt de compensatie voor het wegvallen van het lage inkomens voordeel (LIV) hoger uit op basis van de septembercirculaire 2024. Verdere zien we een trend dat de loonwaarden iets dalen, wat leidt tot een hoge loonkostensubsidie. Dit samen met de hogere begeleidingsvergoeding uit de meicirculaire leidt tot een hoger saldo nieuw beschut, wat € 124.000 voordeliger uitkomt dan in de begroting 2025. Uit het hiervoor opgenomen financieel meerjarenperspectief blijkt dat er een dalende lijn in het resultaat waar te nemen is naarmate de aantallen medewerkers in deze groep toenemen. Dit heeft er mee te maken dat een deel van de kosten van deze werknemers terug wordt verdiend door de arbeid die zij verrichten. Als de aantallen hoger worden neemt het negatieve subsidiebedrag toe, maar is er ook meer terugverdien capaciteit beschikbaar, wat zich door vertaalt in behoud van omzet en daarmee tevens diversiteit in werkzaamheden bij de diverse PMC's.

Participatiebanen

Naast WSW en nieuw beschut werk wordt in de herziene begroting uitgegaan van het aanbieden van participatiebanen (P-banen) aan mensen die óf binnen de eigen organisatie (PMC's¹) werken óf worden gedetacheerd. In de herziene begroting wordt uitgegaan van een groeiende groep in de komende jaren volgens onderstaand overzicht. Uitgangspunt van de ontwikkeling van de aantallen is de bestendige gedragslijn van de afgelopen jaren en de verwachte groei van de doelgroep op basis van het model van Berenschot van per saldo een stijging van 5 werknemers per jaar. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van aantallen medewerkers in participatiebanen weergegeven.

Aantal uitgedrukt in fte's

	Herziene			
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028
Gemiddelde jaarlijkse taakstelling	74	77	81	85

Het subsidieresultaat op deze doelgroep is ten opzichte van de eerdere begroting nagenoeg ongewijzigd gebleven, ondanks dat de aantallen iets zijn toegenomen. Uiteindelijk nemen de aantallen participatiebanen per saldo toe (instroom minus uitstroom). Dat levert op subsidieniveau een klein nadeel op, maar dat is voordelig voor de omzetontwikkeling binnen

¹ De term **product-marktcombinatie** (PMC) beschrijft de **combinatie** van een bepaald **product** met een bepaalde **markt**. Een voorbeeld hiervan is de afdeling Groen.

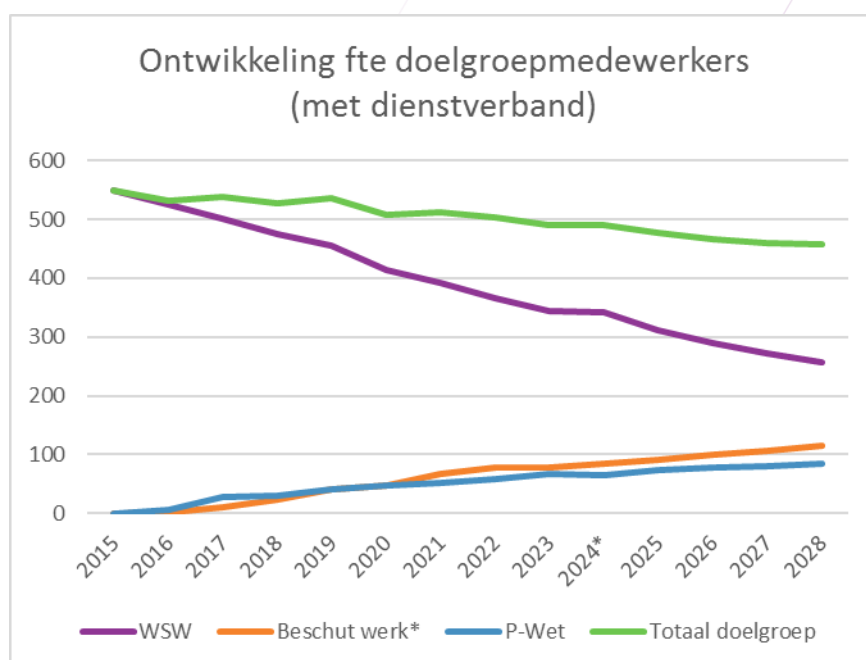
de PMC's met als gevolg dat daar meer capaciteit beschikbaar is. De toename van de aantallen betekent ook meer potentie op uitstroom, doordat we meer mensen naar regulier werk aan het begeleiden zijn. Als mensen vanuit een bijstandsuitkering in dienst komen via een participatiebaan, dan leidt dit voor de betrokken gemeente tot een besparing van de uitkeringslasten (verschil tussen uitkering en loonkostensubsidie). Met ingang van 2022 krijgen de gemeenten de loonkostensubsidie ook gecompenseerd op basis van T-1. Hiermee is het nog aantrekkelijker om loonkostensubsidie als instrument in te zetten. Dit voordeel is er niet als het bijvoorbeeld een niet uitkeringsgerechtigde ('Nugger') betreft. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat in het macrobudget BUIG een bedrag is opgenomen om voor deze groep (Nuggers) iets te organiseren, waarbij de voordelen voor een gemeente niet alleen op het financiële vlak moeten worden gezien.

Ontwikkeling doelgroepen samengevat

In het voorgaande is een overzicht gegeven van de geraamde ontwikkeling in het aantal fte uit de diverse doelgroepen. Hieronder is dit samengevat in één tabel op basis van Fte:

	Herziene begroting			
	2025	2026	2027	2028
Medewerkers WSW (inclusief begeleid werken)	311,1	290,6	271	257,6
Medewerkers nieuw beschut werk	91	99	107	114
Medewerkers Participatiebanen	74	77	81	85
Totaal in Fte	476,1	466,6	459	456,6

Deze gegevens zijn ter illustratie samengevoegd in onderstaande grafiek.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de teruggang van WSW-medewerkers slechts voor een deel wordt opgevangen door medewerkers uit de andere doelgroepen. Overigens zien we in de praktijk in 2024 voor het tweede jaar achtereen dat het aantal P-banen iets hoger ligt dan begroot en dat het aantal nieuw beschut werk op taakstelling wordt gerealiseerd. In de ontwikkeling is wel duidelijk zichtbaar dat de WSW-aantallen in 2020 sneller zijn gedaald dan voorzien. In de groene lijn is deze trendbreuk goed te zien. Dit heeft enerzijds met uitstroom te maken richting begeleid werk en anderzijds met uitstroom vanwege pensioen of eerder uitvallen vanwege ziekte of overlijden. In 2020 en daarna is dat ook duidelijk merkbaar geweest, al dan niet te wijten aan de coronapandemie. De uitstroom uit de WSW gaat met golven, waardoor er richting 2027 een daling van de doelgroep zichtbaar is. Langjarig zien we een voorzichtige stabilisatie als de instroom nieuw beschut werk en P-banen verder doorzet zoals deze zich afgelopen jaren heeft ontwikkeld.

Vaste lasten

De meest belangrijke ontwikkeling binnen de vaste lasten is de verwachte stijging van de huuropbrengsten. Op basis van de nieuwbouwplannen van MidZuid zien we dat de huurders andere strategische keuzes maken waar het gaat om huisvesting, echter lukt het toch ook weer om nieuwe huurders te trekken. Op basis daarvan is de verwachte huuropbrengst verhoogd. De rentelasten zijn lager dan begroot, doordat groot onderhoud wéér is uitgesteld, wat nu wel tegen kritieke waarde aan begint te lopen. Dit heeft de laatste jaren wel als bijeffect dat de incidentele onderhoudskosten stijgen. De doorbelasting van de vaste lasten aan de PMC's is gemaximeerd op € 597.000 (geïndexeerde bedrag met correctie voor de gedaalde energiekosten). Hier zit de gedachte achter, dat een overcapaciteit aan ruimte niet ongelimiteerd doorbelast kan worden aan de PMC's. Dat risico ligt bij de GR WAVA. Derhalve resteert er daar een kostenpost voor vaste lasten.

Overhead

De overhead had betrekking op de loonkosten van enkele reguliere medewerkers die een ambtelijke dienstbetrekking hadden binnen WAVA. De laatste van deze groep medewerkers is met ingang van 2023 door pensionering niet meer in dienst. Deze groep medewerkers met een ambtelijke dienstbetrekking waren werkzaam in (staf)functies die vallen binnen de definitie van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met betrekking tot overhead.

Overige bedrijfskosten

Dit betreft de accountantskosten voor controle administratie en jaarrekening WAVA. Deze sluiten aan bij de reële bedragen.

Operationeel resultaat

Dit betreft per saldo het resultaat op de activiteiten die in MidZuid B.V. zijn uitgevoerd. Aan het einde van deze paragraaf wordt daarop nader ingegaan. Het in de begroting opgenomen operationeel resultaat is wat hoger dan hierna vermeld in de geconsolideerde cijfers, omdat de overige bedrijfskosten WAVA ook in het geconsolideerde operationeel resultaat worden meegenomen. MidZuid B.V. vertoont al jaren een structureel verlies. De oorzaak hiervan ligt mede in het feit dat de begeleidingsvergoeding in GR WAVA wordt ontvangen en verantwoord, terwijl de begeleidingskosten in MidZuid B.V. worden gemaakt. Bij onder meer toeleveranciers, maar ook voor afnemers en verzekeraars zorgt dit langjarige verlies in combinatie met de het negatieve eigen vermogen tot onrust en is in 2024 besloten tot een agiostorting in MidZuid B.V. Dit is echter geen structurele oplossing. Deze is gevonden in het doorbetalen van de begeleidingsvergoeding aan MidZuid B.V. Dat dit nu zo specifiek in de herziene begroting wordt opgenomen heeft ermee te maken dat anders de doorboeking van deze gelden naar MidZuid B.V. als onrechtmatig wordt aangemerkt.

Onvoorzien

Deze post is, mede op aandringen van de provincie als toezichthouder, opgenomen om niet begrote bijzondere kosten op te kunnen vangen.

Gemeentelijke bijdrage

Ten opzichte van de eerste begroting 2025 is de gemeentelijke bijdrage lager. Deze daling staat los van de opgenomen post Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur. Dit is immers een bedrag dat eerder in het subsidieresultaat zat en nu uit de SW-bijdrage is gehaald en daardoor apart in de begroting wordt gepresenteerd. Dat deel is per saldo neutraal in het resultaat. De daling in de gemeentelijk bijdragen zit in een maatregelenpakket dat MidZuid heeft genomen. Dit maatregelenpakket wordt verder toegelicht in paragraaf 3.5.3.

Bedragen * € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
<u>Begroting 2025:</u>					
Totaal gemeentelijke bijdrage	3.282	3.271	3.254	3.609	
<u>Herziene begroting 2025:</u>					
Totaal gemeentelijke bijdrage	3.046	3.081	3.020	3.372	3.289
<u>Verschil</u> begroting-herziene begroting (- = herziene begroting is lager)	-236	-190	-234	-237	

Ten opzichte van de begroting 2025 zijn in het meerjarenperspectief wel verschillen. Er zijn zowel posten die tegenvallen als die meevallen. In paragraaf 3.5. wordt hier verder op in

gegaan. De beleidsmatige afspraak was eerder dat de gemeentelijke bijdrage het subsidietekort SW en de vaste lasten zou dekken. Volgens het besluit van het DB in november 2016, wordt met ingang van 2017 de lijn gevolgd dat via de gemeentelijke bijdrage de exploitatie als geheel sluitend wordt gemaakt. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de opbouw van de gemeentelijke bijdrage en de verdeling over de deelnemende gemeenten.

Overzicht incidentele baten en lasten

Volgens het BBV moet in de begroting een overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen. In de begrotingscijfers zijn geen incidentele baten en/of lasten opgenomen; de cijfers zijn derhalve allen structureel van karakter.

Geconsolideerde cijfers

Zoals al is opgemerkt vindt een belangrijk deel van de activiteiten plaats binnen MidZuid B.V. Deze activiteiten vertalen zich uiteindelijk in het operationeel resultaat, zoals opgenomen in de herziene begroting van WAVA. Ter verbetering van het inzicht in deze post, zijn hierna de geconsolideerde begrotingscijfers van WAVA en MidZuid B.V. opgenomen.

Begroting WAVA en MidZuid B.V., geconsolideerd

	Begroting 2025 oorspronkelijk	Herziene begroting 2025	Meerjarenraming		
			2026	2027	2028
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	11.904	12.205	11.743	11.300	11.064
Begeleid werken	-803	-947	-975	-1.007	-1.036
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.101	11.258	10.768	10.294	10.028
Personeelslasten (na aftrek LIV compensatie)	-11.177	-11.658	-11.044	-10.429	-10.056
Vervoer doelgroep	-195	-172	-157	-143	-133
Totaal personeelskosten ca.	-11.372	-11.830	-11.201	-10.572	-10.189
Subsidieresultaat wsw	-271	-572	-433	-278	-161
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.700	1.811	1.923	2.069	2.215
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV compensatie)	-3.401	-3.404	-3.716	-3.996	-4.277
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.702	-1.593	-1.793	-1.927	-2.062
Begeleidingsvergoedingen	1.326	1.341	1.464	1.575	1.687
Saldo nieuw beschut	-375	-252	-329	-352	-375
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	1.027	1.187	1.248	1.310	1.371
Personeelslasten	-2.556	-2.806	-2.950	-3.093	-3.237
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.529	-1.619	-1.702	-1.783	-1.866
Begeleidingsvergoedingen	450	534	561	589	616
Saldo nieuwe doelgroepen	-1.079	-1.085	-1.140	-1.195	-1.250
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.725	-1.909	-1.903	-1.825	-1.786
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-851	-833	-828	-825	-1.047
Huuropbrengst derden	62	162	162	162	162
Doorbelast gebruik gebouwen	597	597	597	597	597
Rente lening BNG	-197	-168	-218	-252	-406
Energie	-223	-223	-223	-223	-223
Vaste lasten	-613	-465	-511	-542	-918
Overhead					
Bedrijfskosten	-1.379	-1.400	-1.400	-1.396	-1.396
Indirect personeel	-2.468	-2.452	-2.452	-2.452	-2.452
Doorbelast gebruik gebouw	-154	-154	-154	-154	-154
Doorbelasting naar PMC's (en WSP MidZuid)	4.002	4.007	4.007	4.002	4.002
	0	0	-	-	-
Exploitatieresultaat PMC's					
Omzet (excl. begel.vergoedingen) incl.subs.BW	13.481	13.944	13.972	14.032	14.061
Kosten van de omzet	-3.548	-3.834	-3.843	-3.856	-3.865
Netto omzet	9.933	10.110	10.130	10.176	10.197
Loonkosten direct	-6.051	-6.286	-6.305	-6.341	-6.377
Doorbelast gebr. gebouw	-423	-423	-423	-423	-423
Beheerskosten	-360	-384	-384	-385	-385
Doorbelasting overhead	-3.943	-3.961	-3.961	-3.956	-3.956
Totaal kosten PMC's	-10.777	-11.054	-11.073	-11.105	-11.141
Operationeel resultaat PMC's	-844	-947	-943	-929	-944
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-3.281	-3.420	-3.457	-3.395	-3.748
Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur		375	375	375	375
Gemeentelijke bijdrage	3.282	3.046	3.081	3.020	3.373
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat operationeel	-	-	-	-	-

Toelichting op de geconsolideerde cijfers

Hierna worden nog enkele specifieke posten uit het overzicht met geconsolideerde cijfers toegelicht, voor zover deze nog niet zijn toegelicht bij de begrotingscijfers van WAVA.

Overhead

De kosten van overhead liggen € 5.000 hoger dan de oorspronkelijke begroting. Voor de salarissen van het reguliere personeel wordt de cao-gemeenten gevolgd. Deze cao loopt eind maart 2025 af. Op basis van deze cao is in deze begroting uitgegaan van een gewogen stijging van 3,4 % voor 2025. Deze verhoging is grotendeels al in de eerste begroting 2025 meegenomen. Verder is tevens ook de groei van een aantal medewerkers in de loonschalen hierin opgenomen. Voor de jaren na 2025 is geen rekening gehouden met een eventueel na-effect van de stijging in 2025 omdat de indexering voor 2026 in de begroting ook niet wordt meegenomen. Overigens kan worden opgemerkt dat de indexering van deze kosten nagenoeg volledig binnen de eigen organisatie (PMC's) wordt opgevangen. De kosten van overhead worden geheel verrekend met de PMC's (incl. participatieactiviteiten).

De ontwikkeling van de overhead, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten ziet er als volgt uit:

	Herziene begroting			
	2025	2026	2027	2028
Overhead in % totale lasten, geconsolideerd	11,7%	11,7%	11,7%	11,6%

De kosten van overhead blijven de komende jaren nagenoeg constant.

Exploitatieresultaat product markt combinaties (PMC's)

Het begrote resultaat op de PMC's is gebaseerd op de verwachte omzetontwikkelingen in 2025. Per PMC worden zo zuiver mogelijk alle opbrengsten en kosten (incl. overhead) toegerekend. In vergelijking met de oorspronkelijke begroting 2025 is het saldo van de PMC's (inclusief participatie) iets verslechterd. Dit komt door de hogere loonkosten als gevolg van vervanging van zieke werknemers. De begeleiding van onze medewerkers moet immers doorgaan. Daarnaast zien we door de enorme indexeringen van onderaannemers dat de marge onder druk staat. Neemt niet weg dat in de omzet ook een ambitie is opgenomen tot verbetering van de marge door strakkere sturing op kosten. De indexering op de omzet die we zelf genereren bedraagt voor 2025 op 6,5%. De resultaten verbeteren niet ondanks de forse indexaties van de prijzen, wat feitelijk betekent dat de toegepaste indexaties echt strikt

noodzakelijk zijn. Op iets langere termijn blijft het resultaat van de PMC's redelijk stabiel. Dit is wel afhankelijk van een stabiele instroom van doelgroepmedewerkers.

3.5. Maatregelen, ontwikkelingen en kansen

3.5.1. Ontwikkelingen in bestaande regelgeving voor 2025

Verschuiving van Wsw-bijdrage naar rijksbijdrage en Impulsbudget; € 375.000

De overheidsbijdrage van € 428.000, die in 2024 is ontvangen voor de versterking van de infrastructuur van MidZuid, blijkt incidenteel en is niet structureel gemaakt binnen de Wsw-bijdrage. In de begroting 2025 was er wel vanuit gegaan dat de verhoging structureel zou zijn en was hier € 400.000 in meegenomen, omdat hier ook de stijging van de loonkosten werd afgedekt in de cao-onderhandelingen voor 2024, waarvan de kosten wel structureel zijn. Het tekort wordt grotendeels afgedekt door twee aparte bijdragen, zijnde "Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur", dat via het gemeentefonds loopt en daardoor niet meer in de Wsw-bijdrage terugkomt. In de brief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer van 15 oktober 2024 met kenmerk 2024-0000671362 worden deze budgetten verder toegelicht. De rijksbijdrage sociale infrastructuur bestaat in totaal uit 19,8 miljoen die verder oploopt naar 35,9 miljoen in 2035. Het impulsbudget sociale infrastructuur begint met 35 miljoen in 2025 en loopt af naar 19,8 miljoen in 2034. De benadering van de € 375.000 is van deze budgetten afgeleid en gebaseerd op het aandeel dat de vier Dongemond gemeenten hebben in het totale Wsw-budget.

Vervallen Lage inkomensvoordeel (LIV)

Vanaf 2025 vervalt het lage inkomensvoordeel. In de septembercirculaire is daar een compensatie voor SW-bedrijven voor gekomen die via het gemeentebudget gaat lopen. Dit betreft € 554 per standaard beschut werkplek en € 400 per volledige dienstbetrekking op een interne plaatsing.

3.5.2. Indexeringen overige kosten.

Ten opzichte van de initiële begroting 2025 is in deze herziene begroting 2025 geen aanpassing gedaan op de algemene indexering van de kosten. Wel zijn posten individueel beoordeeld een aangepast wanneer deze indexering niet toereikend was.

3.5.3. Maatregelen en kansen

In 2025 zetten we de ontwikkeling van MidZuid voort. We zetten in op nieuwe business, innovatie, buiten de gebaande paden denken zodat er nog meer nieuwe kansen aan het licht komen. Het zijn van een innovatieve, meer projectmatige organisatie, die flexibel haar capaciteit kan inzetten wordt op ingezet. Dat geeft ook meer focus op het onderwerp ontwikkelen en wellicht het ontstaan van een circulair ambachtscentrum. De tweede stap hierin is gezet met de opening op 30 oktober 2024 van Flinstering: de pop up kledingwinkel van tweedehands kleding en accessoires die uit de eigen kledingsortering komt. Verder wordt technische inclusie omarmt en verder in de organisatie ingebed om mensen maximaal te ontwikkelen. Methodische arbeidsontwikkeling, onder de naam Werkstap, wordt steeds meer ingebed in de organisatie wat de ontwikkeling van medewerkers ten goede komt. Daarnaast zetten we ook traditionele middelen in om de kostenstijgingen te dekken. Zoals het indexeren van de verkooptarieven met 6,5%. Dat is noodzakelijk om de kosten te dekken. Tevens worden de kosten op regelniveau per afdeling beoordeeld op mogelijke besparingen. De energievraagstukken en de daarmee samenhangende vraagstukken van CO2-reductie worden meegenomen in het huisvestingsvraagstuk, maar dit vraagt een meer strategische beslissing, dan dat dit meteen in 2025 tot aanpassingen leidt. Vooralsnog worden deze op basis van de laatste ontwikkelingen pas vanaf 2029 voorzien. Ook het vraagstuk voor verduurzaming van het wagenpark is een strategisch vraagstuk wat met de gemeenten wordt opgepakt, mede om de kosten van verduurzaming ook bij de juiste gemeentelijke afdelingen te laten vallen.

Extra verhoging indexeringen omzet PMC's: € 245.000 extra opbrengst

Om de extra stijging van de kosten nog op te kunnen opvangen is de initiële indexering iets verhoogd voor 2025. Het gedeelte van de omzet dat betrekking heeft op onze eigen werkzaamheden wordt geïndexeerd met 6,5% welke is ingegeven op de kostenstijging van de medewerkers die de werkzaamheden uitvoeren. De indexering van de werkzaamheden van derden die via MidZuid lopen worden geïndexeerd volgens de indexering zoals wij die ook ontvangen, zodat daarop geen tekorten ontstaan en waarmee we maximale marktconformiteit hanteren. Daarnaast zijn er nog een aantal andere indexeringen, maar die hebben op specifieke afspraken betrekking. In totaal levert dit een extra netto-opbrengst op van € 245.000, welke volledig opgaat aan de extra kosten die worden verwacht voor 2025.

Rendementsverbetering omzet: €180.000

Binnen MidZuid loopt al een aantal jaren het proces om verantwoordelijkheden lagere in de organisatie te leggen. We hebben hier op financieel gebied ook een aantal slagen in gemaakt, waardoor medewerkers op een lager niveau zelf verantwoordelijk zijn voor bepaalde inkopen, maar ook verantwoordelijk zijn voor het bewaken van die budgetten. Deze bewustwording

levert een besparing op. Daarnaast worden opdrachten ook beoordeeld op winstgevendheid en wordt vanuit de circulariteitsactiviteiten een meer constante stroom in werkzaamheden aangeboden. Verder wordt ingezet op het verder terugdringen van het ziekteverzuim, waardoor er meer productie uren beschikbaar komen. De inschatting is dat dit leidt tot een rendementsverbetering van € 180.000 en is zo taakstellend in de begroting opgenomen.

Verhoging huuropbrengsten € 118.000

Door MidZuid is een makelaar ingeschakeld om te kijken welke ruimtes kansrijk zijn om te verhuren in de huidige markt. Een aantal delen van de huisvesting van MidZuid komt in aanmerking om voor een beperkt aantal jaren te verhuren nu het huisvestingsvraagstuk vanwege het Berenschotonderzoek even is gepauzeerd. Een bedrag van € 68.000 is daarmee al gerealiseerd en de overige € 50.000 die we in de begroting hebben opgenomen zien we als realistisch.

Besparing loonkosten € 107.000

Vanuit de doorontwikkeling van MidZuid wordt er continue geëvalueerd welke functies op welk niveau gehandhaafd blijven. Zo wordt er bewust ingezet op meer lease van bedrijfswagens, om daarmee de kosten van wagenpark beheer te verminderen. Verder wordt onder meer optimaal gebruik gemaakt van de aanbestedingsdiensten via Cedris, zodat we daardoor aanpassingen kunnen doorvoeren op onze inkoopafdeling. Als gevolg van personele wijzigingen binnen functies is er kritisch gekeken naar de opzet van de afdeling inkoop. Een aantal taken van deze afdeling kunnen worden ondergebracht bij de afdeling financiën. Door het verder automatiseren en optimaliseren van de processen binnen financiën is daar ruimte ontstaan om andere passende taken toe te voegen. Dit heeft geleid tot een aantal bewuste keuzes in de formatieruimte die een besparing opleveren van € 107.000.

Besparing op ICT-kosten € 70.000

Door MidZuid is op basis van een uitgebreid marktonderzoek met haar ICT-leverancier een korting van € 70.000 overeengekomen om tot een marktconforme prijs te komen voor de ICT-dienstverlening die wordt afgenomen.

Daling loonwaarde: € 50.000

We zien een lagere loonwaarde bij onze nieuwe werknemers, door de multi problematiek van de medewerkers die vanuit de P-wet bij ons instromen. Derhalve is hier met de loonkostensubsidie in de herziene begroting rekening gehouden.

Circulair ambachtscentrum

Circulariteit staat volop in de belangstelling en biedt MidZuid kansen om voor haar gemeenten hiermee aan de slag te gaan. In 2024 zijn we opgeschaald met het sorteren van kleding en eind 2024 zijn we gestart met Flinstering, waarbij we middels een eigen pop up winkel de opbrengsten van de A kwaliteit kleding optimaliseren. Dit zijn slechts de eerste pijlers in een circulair ambachtscentrum. Voor 2025 wordt al gekeken naar een verdere uitbreiding waar nu bijvoorbeeld wordt gekeken naar het repareren c.q. ontmantelen van oude fietsen. Vanuit het circulair ambachtsnetwerk De Meerwaarde in Oosterhout wordt ook aangesloten bij nieuwe initiatieven. Vanwege de flexibiliteit passen deze werkzaamheden prima bij MidZuid, omdat het meer variatie in werkzaamheden biedt, beter past in de tijdgeest en ook omdat het een verbetering oplevert van het resultaat van de afdeling beschermd werk.

Herbeoordeling kosten en opbrengsten

Bij het opstellen van de herziene begroting is ook kritisch gekeken naar de ontwikkeling van de kosten en zijn deze waar nodig bijgesteld. Op basis van de ontwikkeling tot en met het derde kwartaal 2024 is de kostenontwikkeling 2024 beoordeeld en doorvertaald naar de cijfers voor 2025, rekening houdende met specifieke indexeringen die voor 2025 worden verwacht. Daarnaast is kritisch gekeken naar de ontwikkelingen van opbrengsten in 2024 en zijn deze voor 2025 bijgesteld, ook rekening houdende met de nieuwe kansen die zich aandienen. Deze post is feitelijk een verzamelpost voor allerlei kleine aanpassingen, welke uiteindelijk tot een groot begrotingseffect leiden. Alle bovenstaande maatregelen zijn vertaald in de herziene begroting.

Hieronder zijn alle posten schematisch weergegeven.

Recapitulatie maatregelen/kansen/ontwikkelingen 2025	
Bedragen * € 1	
Extra indexeringen omzet PMC's	€ 245.000
Rendementsverbetering omzet	€ 180.000
Verhoging huuropbrengst	€ 118.000
Besparing loonkosten	€ 107.000
Besparing ICT kosten	€ 70.000
Daling loonwaarde	€ 50.000
Circulair ambachtscentrum	p.m.
Herbeoordeling kosten en opbrengsten	p.m.
	<u>€ 770.000</u>

3.5.4. Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen MidZuid versus besparingen

De kostenstijging op sommige onderdelen is nog hoog, op onderdelen oplopend tot 18% aan indexeringen die we doorberekend krijgen. Daarentegen zien we ook dat de indexeringsruimte aan de omzetkant wel beperkter is na de grote indexeringen over de afgelopen jaren. De ontwikkelingen zullen we nauwlettend volgen. Ten opzichte van de eerste begroting 2025 is de gemeentelijke bijdrage lager. Ondanks dat de loonkosten en een aantal andere kosten hoger uitvallen dan in de initiële begroting hebben we met een aantal maatregelen de gemeentelijke bijdrage terug kunnen brengen.

In de begroting is er verder uitgegaan van continuering van de volledige bestaande dienstverlening aan onze deelnemende gemeenten. Hierdoor vindt er geen verschuiving plaats van een lagere omzet van onze deelnemende gemeenten in de PMC's, naar een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Onderstaand wordt beknopt de totale aanpassingen in deze herziene begroting weergegeven:

Overzicht wijzigingen in herziene begroting 2025			
Doelgroepmedewerkers:			
1.	De stijgingen gerelateerd aan de Cao afspraken of de wettelijke stijgingen:		
a.	SW-groep (extra last)	-459.000	
b.	Participatiegroep (extra bate)	19.000	
c.	Totaal lastenstijging in Subsidiëresultaat		-440.000 extra last
2.	Dekkingen om dit te bekostigen:		
a.	Extra SW bijdrage	157.000	
b.	Rijksbijdrage en Impulsbudget sociale infrastructuur	375.000	
c.	Lagere gemeentelijke bijdrage	-236.000	
d.	Totaal dekking vanuit overheid/gemeente		296.000 dekking via gemeente
	subtotaal:		-144.000 dekkingstekort
Begeleidingsorganisatie			
3.	a. Ontwikkelingen kosten kaderpersoneel (extra last)	-220.000	
b.	Hogere kosten van de omzet	-286.000	
c.	Hogere bedrijfskosten (incl. ICT, indexering en huurontw.) (extra last)	90.000	
d.	Totaal lastenstijging aan bedrijfsvoeringskant		-416.000
4.	Dekkingen van deze kosten stijgingen uit eigen bedrijfsvoering:		
a.	Hogere begeleidingsvergoeding	98.000	
b.	Hogere indexering	245.000	
c.	Verbeteringen marge	217.000	
d.	Totaal dekking vanuit eigen maatregelen:		560.000
	subtotaal:		144.000 dekkingsoverschot
	Totaal:		-

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het tekort dat ontstaat bij de doelgroep medewerkers, door het werkbedrijf uiteindelijk wordt opgevangen. Waarmee zichtbaar is dat tekorten die ontstaan in het subsidiëresultaat niet automatisch leiden tot hogere kosten voor MidZuid als geheel.

4. Jaarplan en begroting 2025 WSP

4.1. Jaarplan 2025

Het WSP blijft ook voor 2025 de algemene doelstelling behouden: realisatie van duurzame uitstroom (minimaal 6 maanden betaald werk en geheel of gedeeltelijk uit de uitkering) voor diverse mensen uit de Participatiewet, WW, Wajong, WIA, WIW en Nuggers. Daarnaast ook voor Statushouders, inburgeraars en Oekraïners.

4.1.1. Ontwikkelingen algemeen

In 2021 is er reeds een update gepresenteerd omtrent de doorontwikkeling van deze afdeling, waarin werd aangegeven dat de arbeidsmarkt verandert, de capaciteit onder druk staat door diverse projecten en samenwerkingsverbanden en er steeds minder kandidaten instromen om succesvolle matches te maken. Dit betekent dat de plaatsingen relatief meer tijd vergen van de werkgeversadviseurs en er met name in goede samenwerking met gemeenten en UWV een beter en completer inzicht verkregen moet worden in kandidaten die bemiddeld kunnen worden naar werk (op korte termijn of na een ontwikkeltraject). Het WSP kent 2 verschillende functies om de slagingskans te vergroten. Dit zijn werkgeversadviseur en matcher.

Eerstgenoemde is meer een strategisch partner voor werkgevers, die kansen creëert voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. De matcher opereert meer aan de kant van de kandidaat en begeleidt deze in de verkenning, sollicitatieprocedures en gesprekken bij de operationele leiding van het werk. Zij behouden een totaaloverzicht op de kandidaten binnen Dongemond om ook buiten de gemeente succesvol te kunnen matchen. Wel wordt er ingezet op het organiseren van specifieke banenbeurzen voor anderstaligen inclusief begeleiding door tolken. Binnen deze doelgroep ervaren we wel beperkte inzetbaarheid qua uren door allerlei omstandigheden. Deze inspanningen worden gedaan ter ondersteuning van deze doelgroep binnen de gemeenten, maar leiden in het algemeen pas op veel langere termijn tot duurzame plaatsingen.

Het regionale platform MetWerk is verder uitgebouwd met thans circa 90 partners en hier worden goede bijeenkomsten voor georganiseerd die voorlichting aan werkgevers geven om kwetsbare mensen aan het werk te helpen. Hier vervult het WSP een belangrijke rol in.

4.1.2. Ontwikkelingen omtrent Technohub West-Brabant

Wat allemaal begonnen is met een pilot vanuit het CTI voor werkgever MondzorgPlus, is inmiddels uitgegroeid tot de start van een Technohub Inclusieve Technologie (TINT) voor

West-Brabant. De fysieke locatie van de TINT is bij MidZuid en wordt door een projectleider vanuit het WSP aangestuurd. Het is een publiek-private samenwerking tussen WSP West-Brabant, de SW-bedrijven, gemeenten, Onderwijs en werkgevers. De opening heeft formeel plaatsgevonden in oktober 2023 en deze TINT vervult regionaal een functie op het gebied van voorlichting omtrent (nieuwe) technologieën om mensen met een kwetsbare positie te ondersteunen naar werk, of om dit werk te behouden. Het project Mondzorgplus is inmiddels afgerond met positieve bevindingen vanuit TNO en biedt nu structureel een opschaling bij deze werkgever door plaatsing van een aantal kandidaten. Financieel wordt de inzet vanuit WSP/MidZuid gecompenseerd door vergoedingen uit regionale en landelijke subsidiestromingen zoals “Dichterbij dan je denkt” en door de Regiodeal, die door het WSP samen met Avans en Curio is aangevraagd en inmiddels is toegekend, waarmee de financieringsbasis voor de komende drie tot vier jaar is geborgd. De TINT voldoet overigens aan de plannen van het Ministerie op het gebied van innovatieve oplossingen bij de arbeidsmarkt.

4.1.3. Doelstelling 2025

De doelstelling voor 2025 wordt in januari pas definitief bepaald gezamenlijk met het gehele team van WSP en de onderliggende gemeenten. Hierbij wordt enerzijds rekening gehouden met een mindere instroom aan kandidaten, langdurigere tijdsbesteding om tot een duurzame plaatsing te komen, meer te besteden tijd voor statushouders/inburgeraars en anderzijds een groot aantal beschikbare vacatures bij werkgevers. Voorlopig is rekening gehouden met verhoging van de doelstelling naar een ambitie van 260 duurzame plaatsingen, ondanks de mindere instroom aan kandidaten en het langere tijdsbestek in het matchingsproces, maar wel dankzij een intensievere en optimale samenwerking met enkele gemeenten. Door allerlei oorzaken is er ook verschil per gemeente in de aanpak, samenwerking en resultaten tot nu toe. Naast deze totale doelstelling stuurt het WSP regionaal en sub-regionaal ook gericht op het duurzaam plaatsen van mensen uit hoofde van de Wet Banenafpraak.

Aantal plaatsingen gespecificeerd per gemeente in 2025

Alhoewel de afstemming met gemeenten nog niet heeft plaatsgevonden volgt hieronder een indicatie wat de duurzame plaatsingen per gemeente ongeveer zal worden als doelstelling:

Voorlopige doelstelling 2025

Altena	100
Drimmelen	20
Geertruidenberg	40
Oosterhout	100

Totaal	260

Zienswijze bij begroting 2025

In de zienswijze bij de herziene begroting 2024 en de initiële begroting 2025 is verzocht om bij de bekostiging van WSP een groot deel afhankelijk te maken van de afgenomen trajecten of behaalde resultaten. Echter is op basis van de DVO de kostenverdeling vastgesteld. Het WSP is afhankelijk van de gemeenten hoeveel mensen zij via de infrastructuur van het WSP naar werk laten bemiddelen. Derhalve is het aan de gemeenten om de infrastructuur optimaal in te zetten voor het deel waarvoor zij betalen. Voor alle duidelijkheid: het WSP verzorgt geen trajecten. Trajecten lopen via de PMC Participatie van MidZuid en is geen onderdeel van de begroting van WSP Dongemond.

4.1.4. Werkgeversdienstverlening en regionale aanpak

Het WSP Dongemond maakt deel uit van het WSP West-Brabant en werkt hierin nauw samen met het UWV en levert ook afgevaardigden voor de sectorteam, die een regionale aanpak kennen. Door de SUWI-wetgeving met Breda als centrumgemeente is er onduidelijkheid gekomen in de governance van het Bestuur van regio West-Brabant. Hierover zijn gesprekken gaande om deze netwerkorganisatie goed vast te leggen in een vorm die past bij de instructies vanuit het ministerie omtrent de arbeidsmarktregio's. Huidige ontwikkeling is dat er een regionaal beraad zal komen met hierin de algemeen directeur van MidZuid als afgevaardigde van de 3 SW-bedrijven in West-Brabant en daarnaast is voor het uitvoeringsplan de manager W&O betrokken bij het programmateam om zowel voor MidZuid als het WSP Dongemond mee te denken.

Sub regionale activiteiten en evenementen in 2025:

Deze worden met het WSP-team in december/januari vastgesteld. In ieder geval maken de volgende activiteiten/evenementen onderdeel uit van de jaaragenda:

- Doorontwikkeling van de TINT binnen de muren van MidZuid voor de gehele arbeidsmarktregio West-Brabant
- Deelname en organiseren van het wekelijkse matchingoverleg tussen WSP (werkgeversadviseurs en matchers) en gemeenten (klantmanagers en consulenten).

- Organiseren van een maandelijks matchingoverleg Doelgroepregister met betrokkenen
- Vertegenwoordiging in de netwerken in de vier Dongemond gemeenten.
- Te plannen evenementen in 2025:
 - o Informatiemarkt 'Naar de werkvloer' voor mensen uit het doelgroepregister
 - o Banenbeurs per gemeente voor anderstaligen
 - o Banenbeurs hele regio Dongemond (optioneel)
 - o Diverse bijeenkomsten gerelateerd aan de TINT
 - o Diverse bijeenkomsten MetWerk
- Extra aandacht/activiteiten met betrekking tot statushouders voor meerdere gemeenten.
- Afstemmingsoverleggen laten herleven voor de bespreking van de resultaten zoals afgesproken in de DVO.

Regionale activiteiten

- Het organiseren van een bijeenkomst (2x per jaar) met de werkgeversadviseurs vanuit de arbeidsregio West-Brabant ter bevordering en borging van de samenwerking (thema's en werkafspraken).
- Het organiseren van 3 tot 4 events voor MetWerk in de regio West-Brabant
- Sectors teams organiseren diverse activiteiten
- Aansluiten bij thema-bijeenkomsten die UWV organiseert voor werkgevers en kandidaten
- Extra aandacht voor plaatsing van mensen uit het doelgroepregister.
- Deelname in het programmateam van de regio West-Brabant.

4.2. Begroting 2025 WSP

Bedragen * € 1

	Herziene begroting 2025	Begroting 2025
KOSTEN		
Personele kosten voor aansturing, accountmanagement, nazorg en administratieve ondersteuning	825.000	808.000
Inhuur jobcoaching bij MidZuid 260 personen * 60% * 3 uur p/p	48.000	48.000
Organisatie evenementen	16.500	16.500
Bijdrage in regionale kosten (participatie-event e.d.)	P.M.	P.M.
Uitvoeringskosten:		
Gebruik kantoorruimten	19.500	19.500
Kosten ICT en telefonie	51.500	51.500
Auto- en reiskosten	52.000	52.000
Diversen (kopieerkosten e.d.)	19.500	19.500
Kosten overhead	46.079	44.500
Huur ruimte TINT	50.000	
Totaal begrote kosten	1.128.079	1.059.500
OPBRENGSTEN		
Opbrengsten uit externe financieringsbronnen		
Opbrengsten uren projecten en inzet extern	247.000	194.000
Opbrengst subsidies TINT	66.000	50.000
Gemeentelijke bijdrage	815.500	815.500
Totaal begrote opbrengsten	1.128.500	1.059.500

4.3. Toelichting op begroting WSP en verdeling gemeentelijke bijdrage

Algemene toelichting op de begroting van WSP

In de herziene begroting 2025 zijn bedragen ten opzichte van de begroting 2025 als volgt geactualiseerd:

Toelichting op kosten

Personele kosten

De personele kosten zijn geactualiseerd op de werkelijke loonstijgingen en de verwachte stijging in treden voor 2025. De personele kosten hebben betrekking op reguliere medewerkers (totaal 7,75 fte; leiding 0,4 fte, werkgeversadviseurs 5,95 fte en matchers 1,4 fte) en enkele doelgroepmedewerkers voor administratieve ondersteuning. Hiervan is er één werkgeversadviseur die volledig wordt ingezet voor de arbeidsregio West-Brabant (regio W-B) op de TINT en diens kosten worden vergoed door de regio W-B.

Kosten overhead

De overheadkosten zijn geactualiseerd op de ontwikkelingen over 2024, waardoor deze iets hoger uitvallen dan initieel begroot.

Huur ruimte TINT

Op basis van de meerjarige financiering voor de TINT kunnen de huurkosten nu ook worden voldaan en zijn deze derhalve ook als kosten opgenomen in de herziene begroting.

Bijdrage in regionale kosten

Deze post is 'PM' opgenomen, aangezien deze kosten nu nog kunnen worden gedekt uit (tijdelijke) middelen die in de regio West-Brabant beschikbaar zijn. Er moet rekening mee worden gehouden dat indien in de (nabije) toekomst deze middelen uitgeput raken deze kosten ten laste van de regio Dongemond kunnen gaan komen, echter is hier op dit moment nog geen sprake van.

Toelichting op opbrengsten

In de herziene begroting is rekening gehouden met de toegezegde meerjarige bijdragen vanuit de Regiodeal.

Gemeentelijke bijdrage

De kosten van het WSP worden gedekt via een aparte gemeentelijke bijdrage. Vanwege de tijdsbesteding aan diverse regionale projecten zijn er regionaal meer opbrengsten behaald die voor kostendekking zorgen, waardoor de totale gemeentelijke bijdrage in de pas blijft lopen qua indexering met MidZuid. Voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten is in de dienstverleningsovereenkomst een verdeelsleutel opgenomen die is gebaseerd:

- voor 2/3 op het aantal bijstandsgerechtigden (bijstand, IOAW, IOAZ)
- voor 1/3 op het aantal inwoners.

De peildatum voor deze aantallen is 30 juni van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar.

De basisgegevens voor de verdeling 2025 zijn als volgt:

Gemeente	aantal inwoners	aantal uitkeringsdossiers
Altena	58.293	587
Drimmelen	28.311	194
Geertruidenberg	21.965	292
Oosterhout	58.284	850
	<u>166.853</u>	<u>1.923</u>

Volgens de hiervoor vermelde wegingsfactoren voor inwoners en uitkeringsdossiers wordt het aandeel van de gemeenten in de gemeentelijke bijdrage en taakstelling:

Altena	32,0%
Drimmelen	12,4%
Geertruidenberg	14,5%
Oosterhout	41,1%
	<u>100,0%</u>

Op basis van deze geactualiseerde uitgangspunten wordt de gemeentelijke bijdrage voor WSP in 2025:

<i>Bedragen * € 1</i>	Herziene begroting 2025	begroting 2025	Afwijking
Altena	260.925	249.659	11.266
Drimmelen	100.971	99.369	1.601
Geertruidenberg	118.339	122.777	-4.438
Oosterhout	335.265	343.694	-8.429
	<u>815.500</u>	<u>815.500</u>	<u>0</u>

5. Overige paragrafen

5.1. Bedrijfsvoering

De toelichtingen in deze alinea zijn gebaseerd op de bedrijfsvoering van de GR WAVA en MidZuid B.V. gezamenlijk, aangezien de bedrijfsvoering in belangrijke mate plaatsvindt binnen MidZuid B.V.

5.1.1. Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

Door het vaststellen van de notitie 'Mensenwerk is de basis' heeft het bedrijf de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en nieuw beschut werk, activiteiten te ontwikkelen, mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is duidelijk richting gegeven aan de toekomst van het bedrijf. Het jaar 2017 was het eerste jaar waarin volgens deze koers is gewerkt. Deze koers is de afgelopen jaren doorgezet en zal ook in de komende jaren worden doorgezet. Dit komt in de begroting onder meer tot uitdrukking in de samenstelling en ontwikkeling van het personeelsbestand (waaronder P-banen) en in het behoud en verdere uitbouw van participatieactiviteiten. Een voorbeeld hiervan zijn de activiteiten die MidZuid momenteel ontplooit op het gebied van circulariteit.

5.1.2. Ontwikkelingen in samenstelling personeel

Hierna wordt ingegaan op de verwachte ontwikkelingen in de samenstelling van het personeel: de doelgroep medewerkers en de reguliere medewerkers.

Doelgroep medewerkers

Doordat geen instroom vanuit de Wsw plaatsvindt zal het aantal SW-medewerkers de komende jaren dalen. In aantallen komen hiervoor medewerkers met een arbeidsbeperking terug vanuit de doelgroepen nieuw beschut werk en P-wetters. Echter vallen deze onder een andere wetgeving, waardoor deze binnenkomen met een lagere financiële dekking. Per saldo zal het aantal doelgroep medewerkers in de komende jaren naar verwachting licht gaan dalen. In paragraaf 3.4.3. is een overzicht gegeven van het verwachte verloop.

Reguliere medewerkers

In de afgelopen jaren is een forse bezuinigingsslag doorgevoerd. Vooral door het invoeren van andere manieren van werken en het hanteren van een 'vacaturestop, tenzij'. Bovendien is er intern een beweging op gang gebracht om binnen het reguliere personeel meer medewerkers te verplaatsen van een overheadfunctie naar een functie in de directe aansturing of begeleiding van medewerkers. In de herziene begroting 2025 is de formatie van reguliere werknemers iets lager dan in de begroting 2025. Deze inkrimping heeft te maken

met het optimaal inzetten van automatiseringen en de netwerken waarbij we aangesloten zijn, waardoor de uitstroom niet meer volledig vervangen hoeft te worden.

Enkele uitgangspunten bij de te bereiken doelen

In het voorgaande zijn al enkele cijfers genoemd met betrekking tot aantallen medewerkers e.d. Voor 2025 gelden de volgende te bereiken aantallen voor de doelgroepen:

- nieuw beschut werk, gemiddeld te realiseren aantal 2025 (o.b.v. budgetontwikkeling; gebaseerd op een gemiddelde werkweek van 28,35 uur per week): 119
- P-wetters, gemiddeld te realiseren aantal 2025 (o.b.v. budgetontwikkeling; gebaseerd op een gemiddelde werkweek van 28,08 uur per week): 97

Voor wat betreft het bereiken van de hiervoor genoemde aantallen medewerkers voor nieuw beschut werk en P-wetters spelen overigens de deelnemende gemeenten een grote rol, aangezien deze mensen (grotendeels) door hen worden voorgedragen. Het aantal SW-medewerkers zal dalen, maar deze daling is voor het bedrijf niet beïnvloedbaar. Om die reden wordt het aantal hier niet als afzonderlijk doel genoemd. De verwachte aantallen op basis van de landelijke uitstroomcijfers zijn vermeld in paragraaf 3.4.

Mensontwikkeling is een belangrijk uitgangspunt voor MidZuid. Doordat de instroom vanuit de Wsw is beëindigd, zijn ook de mogelijkheden tot groeien op de werkladder voor deze doelgroep beperkter. Het uitgangspunt voor de komende jaren blijft om het aantal stijgers en dalers op de werkladder ten minste in evenwicht te houden en liefst per saldo een stijging te realiseren. Om dat te kunnen bereiken is voldoende instroom van mensen uit de nieuwe doelgroepen noodzakelijk.

Er wordt naar gestreefd om medewerkers een werkplek zo dicht mogelijk bij de eigen woonomgeving te bieden. Bij dit uitgangspunt moet wel de kanttekening worden gemaakt dat werk gezocht moet worden dat past bij de talenten van de betrokken werknemer.

5.2. Weerstandscapaciteit en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit worden de middelen en mogelijkheden bedoeld die de organisatie heeft om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve. Eind 2023 bedraagt de algemene reserve € 1.771.000 vóór de resultaatbestemming over 2023. Naast de algemene reserve is in de begroting € 100.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. De algemene reserve dient om onvoorziene risico's die samenhangen met de uitvoering af te dekken. In december 2013 heeft het bestuur het volgende beleid vastgesteld:

1. WAVA brengt jaarlijks alle risico's die verbonden zijn aan haar activiteiten en de bedrijfsvoering in beeld.
2. WAVA splitst deze risico's enerzijds in vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds in overhead en exploitatieresultaat.
3. De berekening voor de weerstandscapaciteit voor WAVA wordt gebaseerd op 3 % van de absolute bedragen van de aan WAVA toe te rekenen opbrengsten en kosten in de onderdelen overhead en exploitatieresultaat.
4. Een minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen omdat WAVA niet gewoon is gedurende het boekjaar begrotingswijzigingen door te voeren.
5. De minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen op 1 maal het berekende jaarrisico, het maximum op tweemaal dit risico.
6. De berekening van de weerstandscapaciteit is niet maatgevend voor een berekening van de bestemming bij het rekeningresultaat. Dat laatste vindt elk jaar apart plaats, waarbij wel het minimumniveau van de weerstandscapaciteit in acht wordt genomen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de algemene reserve beleidsmatig niet gerelateerd is en ook niet bedoeld is voor het opvangen van risico's en fluctuaties in de subsidie-systematiek. Bij het vaststellen van de resultaatbestemming over 2014 is door het bestuur overwogen om hiervoor eventueel een aparte risico- en egaliseringsreserve te vormen. Begin 2015 is echter besloten tot het alternatief dat de individuele gemeenten hiervoor een eigen risicoreserve aanhouden. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 is op grond van de genoemde uitgangspunten de bandbreedte van de algemene reserve als volgt berekend: ondergrens € 762.000; bovengrens € 1.523.000. Echter door het negatieve resultaat over 2023 en de negatieve begroting voor 2024 is het bovenmatige deel van de reserve aangehouden. Waardoor na resultaatbestemming 2023 de algemene reserve op 1.347.000 staat. De stand van de algemene reserve na vaststelling van het resultaat 2023 bevindt zich dus binnen de bandbreedte. Ter afdekking van de hierna geïnventariseerde risico's is een weerstandscapaciteit beschikbaar van € 1.347.000 (algemene reserve) + € 100.000 (onvoorzien) - €283.000 (begrote verlies 2024) = € 1.164.000.

Risico-inventarisatie (financieel)

In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in enerzijds de risico's die samenhangen met de vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat:

- Het macrobudget voor de SW is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in de Q leiden tot aanpassingen in de P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Dit brengt risico's met zich mee die moeilijk zijn in te schatten. In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende cijfers (september-circulaire 2023).

Uit het onderzoek van Berenschot in 2023 naar de infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven blijkt nogmaals de problematiek rond de financiering. Dit onderzoek is uitgevoerd in een gezamenlijke opdracht van Het ministerie van SZW, VNG en Cedris. Hierdoor is er een breed draagvlak over de uitkomsten hiervan, wat resulteert in breed politiek draagvlak voor verbeteringen van deze financiering. Er zijn vanuit SZW hierin voorstellen gedaan tot verbetering. De laatste stand van zaken is gepubliceerd in de brief van Ministerie van SZW op 15 oktober 2024. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.

- De bijdrage per arbeidsjaar waarmee in de begroting is gerekend, is gebaseerd op de septembercirculaire 2024 en bedraagt voor het jaar 2025 € 38.029. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2024 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2025 kan dit risico maximaal € 420.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.
- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2025 wordt ingeschat op maximaal 9 arbeidsjaren (loonkosten € 347.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 25%.

Risico's met betrekking tot de overhead en het exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn dan ook afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische- en marktsituatie. De begrote omzetten zijn zo goed als mogelijk ingeschat, maar door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat deze niet worden gehaald. De omvang van het risico is € 505.000 en de kans van optreden is normaliter minder dan 50%.

- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal SW-medewerkers heeft hierop een negatief effect. In de begroting is er mee rekening gehouden dat deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werk of P-banen instromen, alsmede door de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt ingeschat op € 450.000 en de kans daarop wordt geschat op 50%.
- Het risico dat vanaf 2026 geen compensatie meer ontvangen wordt voor de betaalde transitievergoeding aan medewerkers die ziek uit dienst gaan.
- Het risico dat opdrachtgevers een verduurzaming van het wagenpark afdwingen om de opdrachten nog uit te mogen voeren.
- Het risico dat er wordt bezuinigd, terwijl de kosten juist stijgen door niet beïnvloedbare factoren.

Als alle hier genoemde risico's (exclusief de risico's die betrekking hebben op de subsidiesystematiek) zich tegelijk zouden voordoen maal de kans, dan zou dat een bedrag omvatten van € 507.000. Hiertegenover staat een weerstandscapaciteit na resultaat bestemming 2023 van € 1.347.000, welke naar verwachting terugloopt naar € 1.146.000 begin 2025. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de kans dat alle hiervoor genoemde risico's zich tegelijk zullen voordoen zeer klein is.

Hierna is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de reserves.

Overzicht verloop reserves							
<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begrotingsjaar 2025				Meerjarenraming (saldi 31-12)		
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12	2026	2027	2028
Algemene reserve	1.046	-	-	1.046	1.046	1.046	1.046
Resultaat lopend jaar	-	-	-	-		-	-
Totaal reserves	1.046	-	-	1.046	1.046	1.046	1.046

Voorzieningen

Bij het beoordelen van de financiële positie is het ook van belang of de voorzieningen op peil zijn. WAVA beschikt ultimo 2024 over een voorziening voor groot onderhoud. Deze is nader toegelicht, inclusief een overzicht van het verloop, in de paragraaf onderhoud

kapitaalgoederen. Op grond van de al aanwezige kennis kan worden geconcludeerd dat de omvang van de voorzieningen toereikend is.

Financiële positie en kengetallen

Door middel van onderstaande kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van GR WAVA. De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen schulden minus vorderingen en overige opbrengsten. Een netto schuldquote tussen 0% en 90% wordt als normaal beschouwd. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal geeft het percentage eigen vermogen weer ten opzichte van het totale vermogen. De minimumnorm voor deze ratio wordt gesteld op 30%. Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Jaarrek.		Begroting:			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	14,3%	12,1%	18,9%	17,2%	15,3%	32,9%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	14,3%	12,1%	18,9%	17,2%	15,3%	32,9%
Solvabiliteitsratio	13,8%	10,9%	10,6%	10,4%	7,3%	7,5%
Structurele exploitatieruimte	-2,5%	-1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote daalt in 2024, doordat het groot onderhoud is doorgeschoven. In de jaren daarna neemt deze toe als gevolg van de uit te voeren onderhoudskosten en investeringen in bedrijfsmiddelen. De stijging in 2028 heeft te maken met de investeringen die dan gedaan moeten worden voor de verduurzaming van het huidige pand. Dit moet worden begroot zolang er nog geen besluit is genomen over de nieuwbouwplannen. De solvabiliteitsratio voldoet nog niet aan de hiervoor genoemde minimumnorm, hetgeen te maken heeft met in het verleden aangetrokken leningen. Het is bij WAVA niet de bedoeling om structureel (positieve) resultaten te boeken, maar om een sluitende exploitatie te hebben, hetgeen ook tot uitdrukking komt in het kengetal structurele exploitatieruimte.

5.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De activiteiten van WAVA zijn erop gericht de kapitaalgoederen, bestaande uit materiële vaste activa, voorraden en vorderingen goed te beheren. Het daartoe noodzakelijke onderhoud zal worden uitgevoerd.

Algemeen

WAVA heeft de gebouwen aan de Esdoornlaan/Wilhelminakanaal Noord te Oosterhout in eigendom. Eind 2019 is op basis van een integrale inspectie de onderhoudstoestand opnieuw in beeld gebracht en is de onderhoudsplanning geactualiseerd. Bij het opstellen van de herziene begroting 2025 is de uitvoeringsplanning van het groot onderhoud geactualiseerd en zijn de opgenomen prijzen geïndexeerd. Het plan heeft ook als leidraad gediend voor het begrote bedrag aan uit te voeren onderhoud en als onderbouwing voor het verloop van de voorziening onderhoud. Overigens wordt gestreefd naar optimalisatie van de verhouding tussen kosten en de hinder door werkzaamheden. Dit vindt onder meer plaats door onderdelen te bundelen en zodoende kostentechnische- en planning-technische voordelen te behalen. Hierdoor kunnen onderdelen tussen de verschillende jaren doorschuiven. Voorop staat de instandhouding van de activa op het overeengekomen niveau.

Financiële consequenties

Alle kosten van doorlopend onderhoud aan gebouwen en installaties e.d. worden in de resultatenrekening opgenomen. In het kader van het groot onderhoud is een voorziening voor het groot onderhoud beschikbaar. Zoals vermeld is eind 2019 een inventarisatie van de onderhoudstoestand uitgevoerd, met daaraan gekoppeld een jaarlijkse actualisatie van de onderhoudsprognose. Op basis daarvan is de voorziening geactualiseerd tot en met 2024 en geïndexeerd voor 2025; ook zijn de dotaties en onttrekkingen in de begrote cijfers hierop gebaseerd. Onderstaand is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de voorziening onderhoud.

Overzicht verloop onderhoudsvoorziening								
<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begrotingsjaar 2025				Meerjarenraming (saldi 31-12)			
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12	2026	2027	2028	2029
Voorziening onderhoud	2.072	288	1.978	382	552	792	490	290

5.4. Investerings

Voor 2025 zijn er wederom vervangingsinvesteringen gepland doordat investeringen uit 2024 zijn doorgeschoven naar 2025 voor het wagenpark. Al naargelang zullen deze auto vervangen worden door brandstof eenheden of bij beschikbaarheid elektrische eenheden. De investering bedraagt tussen de € 586.000 en de € 1.080.000. De verduurzaming van het wagenpark gaat gepaard met extra kosten. MidZuid heeft meegedaan aan een Europese aanbesteding voor koop en lease van vervoermiddelen. Juist voor de verduurzaming van het wagenpark is operational lease een aantrekkelijk alternatief, waarbij we dit ook zullen gaan inzetten. Dat kan betekenen dat de geraamde investeringen worden omgezet in operational leasekosten, zolang de onderliggende cataloguswaarden de hierboven genoemde

investeringsbedragen niet overschrijden. Daarnaast zullen er de jaarlijkse vervangingsinvesteringen plaatsvinden in overige bedrijfsmiddelen. Qua overige investeringen schatten we dit in op, in afwachting van de huisvestingsplannen, een vervangingsinvesteringsbedrag van maximaal € 200.000 .

5.5. Financiering

WAVA is in de afgelopen jaren sterk afhankelijk gebleken van externe financiering. Dit wordt veroorzaakt door het ontbreken van voldoende eigen vermogen. Van het verloop van de langlopende leningen in het begrotingsjaar 2025 kan het volgende overzicht worden gegeven:

	1	2	3	4	5	6	Totaal
Oorspronkelijk bedrag	1.000.000	begroot 1.000.000	begroot 1.000.000	begroot 1.600.000	begroot 2.500.000	begroot	
Ingangsdatum	12-jun-2020	29-dec-2021	29-dec-2022	28-dec-2023	30-dec-2024	31-dec-2025	
Looptijd tot	31-dec-2025	29-dec-2026	29-dec-2027	29-dec-2027	29-dec-2028	29-dec-2028	
Aflossing	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	
Rentepercentage	0,17%	0,15%	3,31%	2,74%	3,50%	3,50%	
Restantbedrag 1 januari 2025	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.600.000	2.500.000	-	7.100.000
Aflossing in 2025	-1.000.000	-	-	-	-	-	-1.000.000
Nieuwe lening 2025	-	-	-	-	-	1.500.000	1.500.000
Restantbedrag 31 dec. 2025	-	1.000.000	1.000.000	1.600.000	2.500.000	1.500.000	7.600.000

Oorspronkelijk was sprake van leningen van totaal € 11 miljoen, waarvan € 5 miljoen ter financiering voor de aankoop van het pand en € 6 miljoen voor verliesfinanciering. De laatste lening is in 2014 overgesloten voor een bedrag van € 5 miljoen. Vanwege effectief uitgevoerd treasurybeleid is het geld dat gereserveerd stond voor het uitvoeren van groot onderhoud aan het pand ingezet om de hoofdsom tijdelijk te verlagen. Hiermee is een jaarlijkse rentebesparing gerealiseerd van zo'n € 60.000. Door de aflossingen is de totale schuld eind 2021 tijdelijk teruggelopen tot € 5.600.000, waar deze normaliter € 7.600.000 zou zijn. De overige leningen betreffen herfinanciering van de aflossingen op de lening inzake verliesfinanciering, met een uitbreiding van € 600.000 voor de financiering van een investering in het wagenpark, begin 2019 (bestuursbesluit 22 november 2018). De verwachting is dat de aflossingen in de toekomst geherfinancierd zullen worden. Dit komt doordat de reserves op maximaal staan en de bedragen daarboven normaliter aan de deelnemende gemeenten worden terugbetaald. Vanwege het geplande onderhoud is de verwachting dat de schuldpositie in 2025 toe neemt naar haar normale niveau. Hiermee komt het geld dat bestemd was voor het uitvoeren van het groot onderhoud aan het pand daarvoor weer beschikbaar. Vanwege het steeds verder uitstellen van het groot onderhoud in afwachting van de nieuwbouwplannen neemt het risico steeds verder toe dat er acuut

onderhoud uitgevoerd moet worden, zodat een noodzakelijk niveau aan Arbo omstandigheden gewaarborgd blijft.

Bij de BNG is een kredietfaciliteit beschikbaar van € 1 miljoen (met een intradaglimiet van € 1,5 miljoen).

Het betalingsverkeer is volledig geautomatiseerd en verloopt middels een systeem van elektronisch bankieren. In lijn met de bepalingen van de wet FIDO is een treasury statuut beschikbaar dat is geactualiseerd begin 2019. WAVA voldoet aan alle verplichtingen inzake het Schatkistbankieren. Dagelijks wordt het saldo beoordeeld en indien nodig afgestort ten gunste van de centrale overheid.

Gelet op de gemaakte afspraken met de deelnemende gemeenten, waarbij de begrote gemeentelijke bijdrage op kwartaalbasis vooraf wordt vergoed, wordt verwacht dat voorlopig geen beroep hoeft te worden gedaan op de kredietfaciliteit bij de BNG. In dit kader moet nog wel worden opgemerkt dat in de begroting rekening is gehouden met opbrengsten in het kader van het LIV. Deze zullen met ingang van 2025 ook periodiek worden gefactureerd.

5.6. Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling WAVA zijn: Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.

Daarnaast zijn binnen de gemeenschappelijke regeling de volgende rechtspersonen aanwezig:

- MidZuid B.V., ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, gericht op de verbetering van de mogelijkheden voor de uitvoering van de doelstelling van WAVA.

MidZuid B.V. is voor 100% eigendom van WAVA.

Het resultaat van MidZuid B.V. wordt volledig verrekend met WAVA.

- MidZuid A.I.D. B.V.; dit is een 100% deelneming van MidZuid B.V.

MidZuid A.I.D. B.V. is de entiteit waarin onder meer de werknemers vanuit andere contracten dan de WSW, ambtenaren en het regulier personeel worden verlood. De activiteiten van MidZuid A.I.D. B.V. worden volledig verrekend met MidZuid B.V.

6. Bijlagen

6.1. Bijlage I: Inzicht in gemeentelijke bijdrage

Algemeen

In deze bijlage is de berekening van de gemeentelijke bijdrage aan WAVA opgenomen. De gemeentelijke bijdrage aan WAVA bestaat uit een bijdrage in de vaste lasten en een bijdrage in het subsidieresultaat c.q. om te komen tot een sluitende begroting.

Gemeentelijke bijdrage 2025

De bijdrage in de *vaste lasten* wordt over de gemeenten verdeeld op basis van een eerder vastgesteld omslagpercentage. Dit leidt tot de volgende verdeling:

Verdeling vaste lasten:			
Bedragen * € 1	Omslagfactor	Begroting 2025	Herziene begroting 2025
Altena	26,83%	164.483	124.771
Drimmelen	12,17%	74.619	56.603
Geertruidenberg	15,61%	95.681	72.580
Oosterhout	45,39%	278.217	211.045
	<u>100,00%</u>	<u>613.000</u>	<u>465.000</u>

Voor de gemeentelijke bijdrage in het *subsidieresultaat/begrotingssaldo* is het aantal plaatsingen bepalend. Daarvoor is als basis genomen het definitieve aantal plaatsingen in 2023 van SW-medewerkers vanuit de deelnemende gemeenten bij WAVA. Het hierna opgenomen bedrag per gemeente betreft een voorschotbedrag; bij de jaarrekening vindt een verrekening plaats op basis van het werkelijk aantal plaatsingen.

Verdeling subsidieresultaat / begrotingsaldo			
<i>Bedragen * € 1</i>	Aantal plaatsingen 2023	Begroting 2025	Herziene begroting 2025
Altena	115	729.005	711.787
Drimmelen	50	307.266	309.472
Geertruidenberg	72	457.887	445.640
Oosterhout	180	1.174.842	1.114.101
	<u>417</u>	<u>2.669.000</u>	<u>2.581.000</u>

Vorenstaande cijfers zijn getotaliseerd weergegeven in de volgende tabel:

Totale bijdrage per gemeente		
<i>Bedragen * € 1</i>	Begroting 2025	Herziene begroting 2025
Altena	893.488	836.558
Drimmelen	381.885	366.076
Geertruidenberg	553.568	518.220
Oosterhout	1.453.059	1.325.146
	<u>3.282.000</u>	<u>3.046.000</u>

Meerjarencijfers

Op basis van de in deze herziene begroting opgenomen meerjarencijfers ontwikkelt de gemeentelijke bijdrage zich volgens onderstaande cijfers:

Totale gemeentelijke bijdrage, meerjarig				
	Herziene	Begroting		
	begroting	2026	2027	2028
	2025			
Altena	836.558	845.867	828.813	923.360
Drimmelen	366.076	370.356	363.099	406.111
Geertruidenberg	518.220	523.501	512.455	567.172
Oosterhout	1.325.146	1.341.276	1.315.633	1.476.357
	<u>3.046.000</u>	<u>3.081.000</u>	<u>3.020.000</u>	<u>3.373.000</u>

6.2. Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten

Hierna wordt op hoofdlijnen een overzicht gegeven van de bij het opstellen van de herziene begroting gehanteerde (financiële) uitgangspunten:

- De herziene begroting is opgemaakt op basis van de meest recente gegevens en inzichten.
- De kosten en opbrengsten worden zo zuiver mogelijk toegerekend aan de diverse posten in de herziene begroting.
- De laatste begrotingscijfers van het macrobudget voor de subsidie van het rijk voor de uitvoering van de Wsw worden als uitgangspunt genomen voor het te verwachten subsidiebedrag. Dit betekent dat de cijfers van de septembercirculaire 2024 zijn aangehouden voor wat betreft de rijkssubsidie SW voor 2024 en volgende jaren. De macrocijfers kunnen aangepast worden aan eventuele ontwikkelingen betreffende de hoogte van het wettelijk minimumloon (WML) en de lonen in de gesubsidieerde sector. Dit wordt meestal pas bekend in de loop van het begrotingsjaar. Hiermee is, conform bestendige gedragslijn, geen rekening gehouden.
Binnen het macrobudget is sprake van een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). Afwijkingen in het volume kunnen effect hebben op de prijs. Dit kan financiële risico's met zich meebrengen.
- Er is rekening gehouden met de brief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer van 15 oktober 2024 met kenmerk 2024-0000671362 waarin een rijksbijdrage sociale infrastructuur wordt aangekondigd van in totaal uit 19,8 miljoen in 2025 die verder oploopt naar 35,9 miljoen in 2035. Verder is rekening gehouden met het aangekondigde impulsbudget sociale infrastructuur welke

begint met 35 miljoen in 2025 en afloopt af naar 19,8 miljoen in 2034. De benadering van de € 375.000 is van deze budgetten afgeleid en gebaseerd op het aandeel dat de vier Dongemond gemeenten hebben in het totale Wsw-budget.

- Voor de SW is rekening gehouden met een sneller teruglopend personeelsbestand dan de uitstroom waarin de septembercirculaire rekening mee wordt gehouden. Deze terugloop is gebaseerd op de 'blijfkans' volgens het rijksbudget met betrekking tot de deelnemende gemeenten en de daaruit voortvloeiende volumecomponent (Q). Het aldus bepaalde aantal is bepalend geweest voor zowel de begrote rijkssubsidie als voor de berekening van de formatie/salariskosten SW-medewerkers.
- Voor nieuw beschut werk is uitgegaan van opbrengsten in de vorm van loonkostensubsidie en een begeleidingsvergoeding (€ 11.300 per medewerker). Voor wat betreft de loonkostensubsidie is uitgegaan van de gemiddelde loonwaarde van de medewerkers nieuw beschut werk die bij het opstellen van dit bedrijfsplan in dienst waren. Het subsidieresultaat (verschil tussen loonkosten en loonkostensubsidie) is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de herziene begroting. Het aantal medewerkers nieuw beschut werk is gebaseerd op de in december 2023 door het ministerie per gemeente gepubliceerde taakstelling ultimo 2024 teruggerekend naar gemiddelden over het jaar. Voor de jaren 2025 en volgende is het aantal gebaseerd op het in juli 2019 gepubliceerde aangepaste ingroeipad van de banenafspraken, waarbij voor 2027 en 2028 uit is gegaan van een verdere stijging in lijn met de voorliggende jaren. Verder is rekening gehouden met het vervallen van het lage inkomensvoordeel (LIV) vanaf 2025, en wordt ervan uitgegaan dat de compensatie van € 554 per plek in beschut werk (op basis van 31 uur per week al standaard) periodiek aan de gemeenten wordt gefactureerd.
- Voor 2024 is uitgegaan van gemiddeld 92 medewerkers die werkzaam zijn via een participatiebaan. Voor de jaren erna is dit aantal jaarlijks met 5 verhoogd. Voor wat betreft de loonkostensubsidie is uitgegaan van de gemiddelde loonwaarde van de medewerkers P-banen die bij het opstellen van de herziene begroting in dienst waren. Voor deze doelgroep is rekening gehouden met een begeleidingsvergoeding van € 5.503 per persoon. Het verschil tussen de loonkosten en loonkostensubsidie van deze medewerkers is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de herziene begroting.
- De loonkosten van de SW-medewerkers zijn gebaseerd op de cao SW. Op grond van deze cao volgt de loonontwikkeling de prijsontwikkeling van het rijksbudget (LPO) resp. het wettelijk minimumloon. Hierbij is rekening gehouden met de tussentijdse aanpassingen op de cao. De cao SW loopt van 2021 – 2025, waarin de systematiek uit de vorige cao voor wat betreft het berekenen van de algemene loonstijgingen is voortgezet. Verder is rekening gehouden met het vervallen van het lage inkomensvoordeel (LIV) vanaf 2025, en wordt ervan uitgegaan dat de compensatie van

€ 400 per volledige dienstbetrekking op een interne plaatsing op basis Wsw periodiek aan de gemeenten wordt gefactureerd.

- De loonkosten van het reguliere personeel zijn gebaseerd op de verwachting dat in de nieuwe cao-gemeenten een gematigde loonontwikkeling wordt opgenomen. Deze is ingeschat op 3,4% in 2025.
- De loonkosten van de overige medewerkers (nieuw beschut, participatiebanen) zijn gebaseerd op de cao "Aan de slag" en zijn gerelateerd aan de verwachte stijging van de minimumlonen.
- Voor de ontwikkeling van de prijzen is voor 2025 uitgegaan van de prijsontwikkeling BBP zoals deze in de kadernota 2025 is opgenomen. Waar sprake is van specifieke indexcijfers voor een begrotingspost (bijvoorbeeld voor de omzet, zie hierna) is de indexering hoger gesteld. Voor de jaren erna is het prijspeil 2025 aangehouden; dit geldt zowel voor de kosten als opbrengsten.
- De omzet wordt voornamelijk gerealiseerd binnen MidZuid B.V. en maakt daarmee onderdeel uit van het operationeel resultaat in de herziene begroting.
- Voor de diverse te factureren opbrengsten is in het najaar de indexatie voor 2025 vastgesteld voor de door MidZuid eigen uitgevoerde werkzaamheden, welke ontwikkeling is gevolgd in de begrotingscijfers. De indexering op eigen uitgevoerde werkzaamheden is vastgesteld op 6,5%. Voor de jaren na 2025 is, zoals hiervoor vermeld, het prijspeil 2025 aangehouden. Voor de werkzaamheden die in onderaanneming voor MidZuid worden uitgevoerd is er in de begroting vanuit gegaan dat eventueel hogere indexeringen worden doorbelast aan de afnemers, zodat daar geen extra kosten uit voort komen ten laste van MidZuid.
- Onder de vaste lasten wordt verstaan de kosten van het gebouw en de rentekosten van een lening uit het verleden waar geen activa tegenover staan. De vaste lasten worden volgens een vastgesteld percentage verdeeld over de deelnemende gemeenten (zie hiertoe bijlage 1).
- De term overhead is bij de laatste wijziging van het BBV nader gedefinieerd. De onder overhead WAVA in de herziene begroting opgenomen kosten betreffen de ambtelijke medewerkers die werkzaam zijn in functies die binnen de nieuwe definitie van overhead vallen. Voor 2025 worden geen medewerkers voorzien die onder deze definitie vallen.

In de geconsolideerde cijfers is ook een post overhead opgenomen. Aangezien MidZuid B.V. niet hoeft te voldoen aan de verslaggevings-eisen van het BBV, wordt het begrip overhead in de geconsolideerde cijfers ruimer geïnterpreteerd. Deze overhead bestaat uit de algemene bedrijfskosten en de kosten van indirect personeel. Deze posten worden begroot op basis van een realistische inschatting van de

ontwikkelingen op gebied van volume, loon en prijs. De kosten van overhead worden geheel verrekend met de PMC's.

- In deze herziene begroting is opgenomen dat een bedrag ter grootte van de begeleidingsvergoedingen door mag worden gestort aan MidZuid B.V. Dit resulteert in een positief resultaat bij MidZuid B.V., zodat deze geen structureel verlies meer lijdt. Voor MidZuid als geheel heeft deze aanpassing geen budgettaire gevolgen, maar het is voor de rechtmatigheidsverantwoording wel van belang.
- Voor het bepalen van de hoogte van de post onvoorzien is uitgegaan van 2% van de loonkosten van het reguliere personeel van WAVA en MidZuid B.V. (afgerond naar beneden). De verwachting is namelijk dat de grootste kans op onvoorziene uitgaven in de personele sfeer ligt (vervanging bij langdurige ziekte e.d.)
- Oorspronkelijk was de afspraak dat de gemeentelijke bijdrage beperkt blijft tot het subsidieresultaat en de vaste lasten. Doelstelling is dat de bedrijfsvoering over alle werksoorten samen neutraal verloopt. In de vergadering van het bestuur van 24 november 2016 is de afspraak gemaakt dat de begroting (en meerjarenbegroting) sluitend moet zijn. Dit heeft effect op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen: de vaste lasten zijn geheel opgenomen in de gemeentelijke bijdrage; in de gemeentelijke bijdrage in het subsidieresultaat/begrotingssaldo worden, naast het subsidieresultaat SW, ook de saldi van de doelgroepen nieuw beschut en participatiebanen, het operationeel resultaat en de post onvoorzien betrokken.
- Vennootschapsbelasting. In de herziene begroting is geen rekening gehouden met eventuele lasten in het kader van de vennootschapsbelasting. Begin 2016 heeft de belastingdienst bericht dat, gelet op de activiteiten van WAVA en de wijze waarop eventuele resultaten worden verrekend, er geen sprake is van winsttoogmerk en dat daarom ook geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht.
- Deze eerste begrotingswijziging 2025 is een begrotingswijziging en hoeft daarmee niet, zoals voor de begroting geldt, op alle punten te voldoen aan het BBV. Om die reden is een aantal kengetallen, een geprognosticeerde balans en de begroting naar taakvelden niet opgenomen in deze herziene begroting.

RAADSBESLUIT

Onderwerp Herziene begroting 2025 GR WAVA

Zaaknummer 1063410

De raad van de gemeente Oosterhout,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 januari 2025,

BESLUIT:

Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de herziene begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 februari 2025,

de raad voornoemd,

, voorzitter

, griffier

Gemeente
T.a.v. het college
Postbus
Postcode

Datum:

Ons kenmerk: AB/JR/MM

Onderwerp: Aanbieding herziene begroting MidZuid 2025

Geacht college,

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling WAVA heeft op 20 maart 2025 de herziene begroting 2025 van MidZuid vastgesteld.

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van WAVA heeft op 12 december 2024 de eerste herziene begroting 2025 vastgesteld en toegestuurd naar de deelnemende gemeenten, waarmee deze de mogelijkheid geboden kregen om hun zienswijze in te dienen.

Zienswijzen

Op de herziene begroting MidZuid 2025 heeft MidZuid van geen van de vier gemeenten een zienswijze ontvangen.

Hierbij sturen wij u de d.d. 20 maart 2025 door het algemeen bestuur vastgestelde herziene begroting MidZuid 2025.

Met vriendelijke groet,

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA,
Namens dit bestuur,

Drs. J.G. (Jos) Rooijmans MSc
Algemeen directeur

Nota voor het bestuur

Aan: Algemeen Bestuur MidZuid
Van: Directie MidZuid/Dagelijks Bestuur MidZuid
CC:
Datum: 20 maart 2025
Onderwerp: Uitgangspunten strategische toekomstvisie MidZuid

Bijlagen: Geen

Voorstel

Het stuk wordt geagendeerd:

1. Ter instemming
-

Voorstel

Verzocht wordt aan het algemeen bestuur van MidZuid om:

- Kennis te nemen van de geformuleerde uitgangspunten;
- in te stemmen met de geformuleerde uitgangspunten;
- de geformuleerde uitgangspunten als zodanig formeel vast te stellen.

Uitgangspunten

Uitgangspunten strategische toekomstvisie MidZuid:

1. Voor de vier deelnemende gemeenten staat centraal het doel een goede dienstverlening aan inwoners te leveren. Dat betekent dat geredeneerd wordt vanuit het belang van de individuele inwoner, dat bepaalt de benodigde ondersteuning.
2. MidZuid moet een financieel gezond bedrijf zijn. De vier gemeenten zijn als eigenaar van MidZuid verantwoordelijk voor een langjarig financieel deugdelijk beleid. Dat

betekent dat de bedrijfsvoering voor meerdere jaren gegarandeerd is en dat afspraken worden gemaakt wanneer keuzes weer kunnen worden herzien.

3. De gemeenten verdelen de lusten en lasten eerlijk en zijn hierbij solidair. Solidariteit ziet op de activiteiten met een gemeenschappelijk karakter of activiteiten die het collectief ten goede komen (bijv. Tint). Wanneer extra taken worden afgenomen door één of meerdere gemeenten, wordt hiervoor een reële kostprijs berekend inclusief overhead.
4. De vier gemeenten brengen de WSW en beschut werken in principe 1 op 1 over naar MidZuid. Uitzonderingen zijn mogelijk wanneer dit in het belang van de inwoner is, bijvoorbeeld voor inwoners die aan de rand van Dongemond wonen en voor wie het logistiek verstandiger is om bij een andere aanbieder te werken, of inwoners voor wie de aangeboden werksoorten ongeschikt zijn. Gemeenten kunnen er voor kiezen om het doorverwijzen naar een andere aanbieder voor beschut werkplek in overleg met MidZuid te doen.
5. Ten aanzien van de activiteiten van het Ontwikkelbedrijf MidZuid, maken de vier gemeenten langjarige afspraken over het percentage dat zij inbrengen op deze activiteiten. Deze percentages zijn een afgeleide van de percentages die zij nu ook onderbrengen bij MidZuid.
6. Gemeenten die daarnaast andere taken willen laten uitvoeren door MidZuid maken hierover individuele afspraken (met in achtname van punt 3).
7. Bovenstaande afspraken vormen voor gemeenten de basis bij de doorberekening van één of meerdere modellen in de vorm van een businesscase. Hiervoor wordt een opdracht gegeven door het Algemeen Bestuur, na discussie/beraadslaging in een vergadering van het algemeen bestuur.

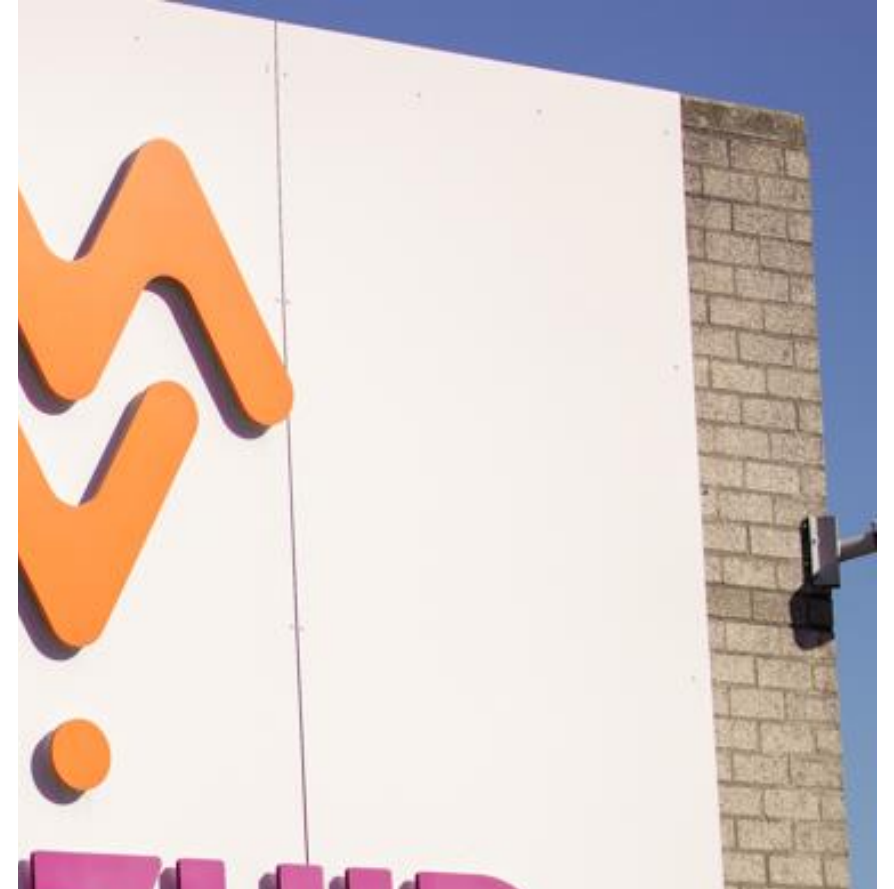
- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Rapportage interim-bevindingen

Controle 2024

Gemeenschappelijke Regeling WAVA & MidZuid B.V.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
5 maart 2025

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Inleiding

Gemeenschappelijke Regeling WAVA en MidZuid B.V.
T.a.v. het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur
Wilhelminakanaal Noord 3
4902 VR OOSTERHOUT

5 maart 2025

Geachte bestuursleden,

Graag presenteren we u hierbij onze tussentijdse bevindingen die voortkomen uit de controle van de jaarrekening van Gemeenschappelijke Regeling WAVA (hierna: WAVA) en MidZuid B.V. (hierna: MidZuid) over het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024.

Dit rapport is gebaseerd op onze werkzaamheden tot en met december 2024. Indien er na deze datum nieuwe bevindingen zijn met betrekking tot de interne beheersing, dan zullen wij dit met u delen in ons accountantsverslag.

Het rapport bestaat uit drie delen. In deel 1 geven wij een overzicht van onze kernboodschappen. Deel 2 beschrijft diverse aspecten gerelateerd aan de interne beheersing. Deel 3 beschrijft de relevante ontwikkelingen voor uw organisatie en uw status van voorbereiding op deze ontwikkelingen.

We hebben de inhoud van dit verslag met de directie besproken op 23 januari 2025. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen. Wij zijn uiteraard graag bereid om de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A.C.M. Kros RA
director

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Boschdijktunnel 10, 5611 AG Eindhoven, Postbus 6365, 5600 HJ Eindhoven
T: +31 (0) 88 792 00 40, F: +31 (0) 88 792 94 13, www.pwc.nl

PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop) voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Inleiding
- Inhoudsopgave**
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	<u>1</u>
<u>Inhoudsopgave</u>	<u>2</u>
<u>Onze kernboodschappen</u>	<u>3</u>
<u>Controlekader</u>	<u>4</u>
<u>Controleomgeving</u>	<u>5</u>
<u>Cybersecurity</u>	<u>6</u>
<u>Fraude en wet- en regelgeving</u>	<u>7</u>
<u>Vooruitkijkend</u>	<u>8</u>
<u>Generative AI</u>	<u>9</u>
<u>Duurzaamheidsrapportage</u>	<u>10</u>
<u>Relevante onderwerpen</u>	<u>11</u>
<u>Financiële positie</u>	<u>12</u>
<u>Het controleproces</u>	<u>13</u>
<u>Bijlagen</u>	<u>14</u>
<u>Detailbevindingen</u>	<u>15</u>
<u>Wet normering topinkomens</u>	<u>16</u>
<u>ISA-vereisten</u>	<u>17</u>
<u>Verantwoordelijkheden</u>	<u>18</u>

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen**
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk staan we stil bij onze belangrijkste boodschappen die we hebben geformuleerd naar aanleiding van de interim-controle bij MidZuid.

01

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen**
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

Belangrijkste bevindingen

Ruimte voor verbetering omtrent interne beheersing

Als onderdeel van onze tussentijdse controle hebben wij de kwaliteit van uw interne beheersing langs het drielijnenmodel beoordeeld. Ten aanzien van enkele processen en beheersingsmaatregelen zien wij ruimte voor verbetering. Desondanks achten wij de kwaliteit van de interne beheersing wel van voldoende niveau om tot een betrouwbare jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Uw financiële positie blijvend aandacht nodig

Wij hebben kennis genomen van de begroting voor 2025 en meerjarenprognoses tot en met 2028. Op basis hiervan constateren wij dat de financiële positie naar verwachting stabiel blijft voor de komende jaren. Het jaar 2028 wordt uitdagend in dit kader, vooral op het gebied van huisvesting. Hiervoor is duidelijkheid over de rol van MidZuid als werkontwikkelaar vereist, waar momenteel onderzoek naar wordt verricht door Berenschot.

Inrichting van IT-omgeving laat risico's zien

Uit de beoordeling van uw IT-omgeving blijken belangrijke aandachtspunten met een hoge mate van urgentie. Dit betreft vooral bevindingen rondom de wijze van inrichting van het besturingssysteem op het automatiseringsplatform van de IT-partner (Equalit), welke verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de besturingssystemen. Dit leidt tot potentiële risico's omtrent de continuïteit en beheersbaarheid van de systemen alsmede op het vlak van cybersecurity en privacy van data. Het is belangrijk dat u, zowel vanuit risicoperspectief als voor de controle van de jaarrekening, spoedig actie onderneemt op deze onderwerpen.

Frauderisicoanalyse in concept gereed

Ter opvolging van onze bevindingen vanuit voorgaand jaar is in 2024 een frauderisicoanalyse opgesteld. Onze eerste indruk is dat de frauderisicoanalyse inzicht geeft in de aanwezige frauderisico's binnen uw organisatie. Wij constateren geen aanvullende frauderisico's voor onze controle.

Naar aanleiding van onze beoordeling hebben wij wel enkele verbeterpunten gesignaleerd, die verderop in dit verslag nader zijn toegelicht. Wij adviseren om voor komend boekjaar opvolging te geven aan deze punten en de aanpassingen nader te implementeren in de opzet van de frauderisicoanalyse.

Geén wijzigingen doorgevoerd in onze controleaanpak

Op basis van onze risico-analyse en uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen wijzigingen doorgevoerd in onze controleaanpak.

Onze samenwerking

Wij hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens de tussentijdse controle en wij hebben de combinatie tussen het op locatie en op afstand werken als prettig ervaren.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen

☆ Controlekader

Controleomgeving

Cybersecurity

Fraude en wet- en regelgeving

👁 Vooruitkijkend

📁 Bijlagen

Controlekader

Dit hoofdstuk is bedoeld om u inzicht te geven in de controleomgeving inclusief de maatregelen ter voorkoming van fraude. Daarnaast reflecteren we in dit hoofdstuk op de status van de interne beheersing, inclusief de beheersing van de IT-omgeving.

02

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader

Controleomgeving

Cybersecurity

Fraude en wet- en regelgeving

 Vooruitkijkend

 Bijlagen

Onze observaties van uw controleomgeving

De controleomgeving vormt de basis voor een goede opzet van de processen en de effectieve werking hiervan. Hieronder hebben we uw interne controleomgeving geëvalueerd per onderdeel van de interne beheersing en geven wij u onze aanbevelingen. Onze conclusie is dat de elementen van de controleomgeving gezamenlijk een juiste basis vormen voor de andere onderdelen van de interne controle.

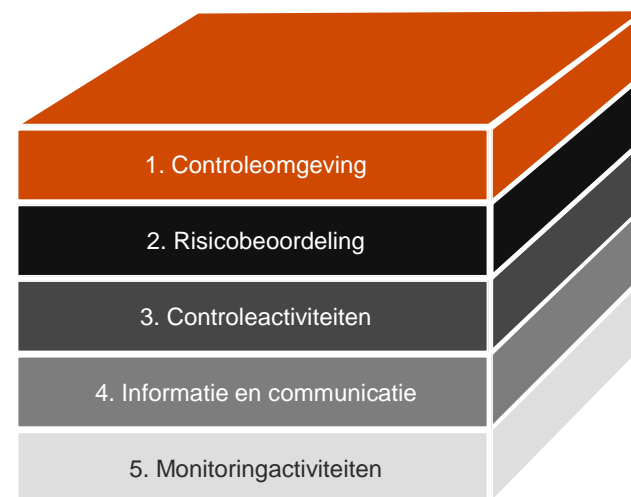
1. Controleomgeving

- Het dagelijks bestuur toont een streven naar integriteit en ethische waarden
- Er is sprake van een integriteitscode en klokkenluidersregeling.
- Algemeen bestuur houdt voldoende toezicht op WAVA en MidZuid.
- Het dagelijks bestuur toont streven naar bekwaamheid, samen met inrichting beheersingsmaatregelen.

2. Risicobeoordeling

- Ten opzichte van vorig jaar is een frauderisicoanalyse opgesteld. De formalisatie hiervan beschouwen wij als positief, hoewel wij ruimte zien voor verbetering van de opzet van de analyse.
- Beoordeling van uw analyse leidt niet tot aanvullend onderkende frauderisico's voor onze controle.
- Wij raden aan de frauderisicoanalyse te delen en bespreken met het dagelijks en algemeen bestuur en de uitkomsten hiervan te notuleren.

← Activiteiten, rapportage en naleving →

3. Controleactiviteiten (vervolg)

- Processen zijn verder geëvalueerd en worden geoptimaliseerd, waarbij ook het verbeteren van de controleactiviteiten overwogen wordt.
- Voor een update van al onze bevindingen verwijzen wij door naar de [bijlagen](#).

4. Informatie en communicatie

- MidZuid dient tijdig in te spelen op opvolging van kritieke functies binnen haar organisatie om kwalitatieve informatieoverdracht te waarborgen.
- De rol van concerncontroller beschouwen wij als kritieke functie, onder meer voor invulling van de VIC. VIC controleert op rechtmatigheid, evalueert en meldt tekortkomingen in interne beheersing. Diens huidige takenpakket kan het adequaat invullen van de VIC rol bemoeilijken, wat is getracht op te lossen middels werving van een controller.

5. Monitoringactiviteiten

- Er worden periodiek tussentijdse rapportages opgesteld, die worden voorgelegd aan het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader

Controleomgeving

Cybersecurity

Fraude en wet- en regelgeving

 Vooruitkijkend

 Bijlagen

Algemeen beeld interne beheersing

Op basis van de werkzaamheden die wij de afgelopen periode hebben uitgevoerd, zien wij dat de organisatie werkt aan de verbetering van de interne beheersing. Bij het uitwerken en inrichten van de optimale interne beheersing zijn zichtbare interne beheersmaatregelen een belangrijk uitgangspunt, wat bij een aantal processen beter kan. Daarnaast zijn bij MidZuid veel maatregelen detectief van aard (achteraf), waar wij preventieve maatregelen meer wenselijk achten. Desondanks achten wij de huidige interne beheersing van MidZuid voldoende passend, gelet op de aard en omvang van de organisatie.

MidZuid heeft reeds een goede basis opgebouwd en tracht ernaar om dit verder te optimaliseren. Dit laat zien dat MidZuid doorontwikkelt op het gebied van interne beheersing. Door de focus te leggen op de beheersing van de (financiële) risico's in het primaire proces kan MidZuid vervolgens in staat zijn om vanuit monitoring en VIC een optimale beheersing in te richten, gericht op het lerend en zelfcontrolerend vermogen.

Klik [hier](#) voor een toelichting op het drielijnenmodel. Het onderscheid in eerste en tweede lijn wordt niet op het niveau van organisatieonderdelen gemaakt, maar op basis van toegekende verantwoordelijkheden en rollen. In de tabel hiernaast en de genoemde toelichting worden deze daarom bij elkaar genomen.

Bevindingen interne beheersing

Ten opzichte van vorig jaar constateren wij één nieuwe bevinding, namelijk op het gebied van logische toegangsbeveiliging van het operationeel besturingssysteem. Uit navraag en observatie van verkregen data-extracties blijkt dat het besturingssysteem van MidZuid is aangesloten op hetzelfde automatiseringsplatform als enkele deelnemende gemeenten.

Dit leidt tot potentiële risico's ten aanzien van de continuïteit en beheersbaarheid van het besturingssysteem alsmede op het vlak van cybersecurity en waarborgen van privacy van opgeslagen data. In de huidige situatie leidt bijvoorbeeld een eventuele IT-calamiteit bij een andere aangesloten gemeente mogelijk direct tot verstoringen van systemen en applicaties bij MidZuid. Momenteel is MidZuid hierover in gesprek met haar IT partner (Equalit) met als doel het afscheiden van de omgevingen van de andere aangesloten partijen door Equalit. Het streven is om dit door te voeren als onderdeel van de migratie naar Office365. Voor een totaaloverzicht van de detailbevindingen in de processen, zie de [bijlage](#).

	Proces	Status 2024	T.o.v. 2023
 BEDRIJFSVOERING	 Inkopen en betalingen		
	 Aanbestedingen		
	 Salarissen		
	 Inkomende subsidies		
	 Omzet		
	 IT		

Legenda

- In opzet ontoereikend
- In opzet toereikend, maar één of meerdere beheersmaatregelen bestaan in de praktijk
- Proces is adequaat opgezet en beheersmaatregelen bestaan
- Proces is adequaat opgezet, maar het bestaan van de beheersingsmaatregelen hebben we niet vastgesteld

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader

Controleomgeving

Cybersecurity

Fraude en wet- en regelgeving

Vooruitkijkend

Bijlagen

Wat is het *three lines*-model?

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het *three lines-model*. Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen:

- In de eerste lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- In de tweede lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar *checks and balances* ingericht zijn om fouten te signaleren.
- In de derde lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

	1e lijn	2e lijn	3e lijn
	Lijnmanagement	Ondersteuning	Verbijzonderde interne controle
	Afdelingen	Administratie en Control	VIC-functie
MidZuid	<ul style="list-style-type: none"> • Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid transacties binnen eigen processen • Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting P&C-producten 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunt de afdelingen bij de optimalisering van de primaire processen • De administratie voert bij de verwerking een aantal primaire controles uit op de eerste lijn 	<ul style="list-style-type: none"> • De VIC voert interne controles uit op de getrouwheid en rechtmatigheid van de financieel-kritische processen • Adviseert over verbetering in de eerste en tweede lijn
PwC	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert (met de VIC) preventieve interne controlemaatregelen in het primaire proces • Geeft feedback om leesbaarheid/informatiewaarde P&C-documenten te verhogen 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert preventieve interne controlemaatregelen in het ondersteunende proces en de IT • Geeft adviezen om effectiviteit control-werkzaamheden te vergroten 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseert/klankbord om te komen tot een effectieve en efficiënte controle-aanpak • Maakt waar mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de VIC

Wij rapporteren via het push-leftprincipe

Het push-leftprincipe is erop gericht de interne beheersing in de eerste en tweede lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de eerste en tweede lijn, dan zullen wij deze daarom rapporteren als bevinding, ook als deze in de derde lijn met verbijzonderde interne controle ondervangen wordt.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Controleomgeving
- Cybersecurity**
- Fraude en wet- en regelgeving
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Cybersecurity vraagt blijvende aandacht

Cybersecurity-incidenten (bijvoorbeeld ransomwareaanvallen) kunnen een grote impact hebben op de primaire processen en de bedrijfsvoering. In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij gesproken met diverse medewerkers en kennisgenomen van documentatie om inzicht te krijgen in de wijze waarop MidZuid omgaat met cybersecurityrisico's. We willen benadrukken dat we geen diepgaande beoordeling hebben uitgevoerd om te bepalen of er adequate maatregelen zijn genomen om te voldoen aan relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens en cyberbeveiliging.

Ten aanzien van de eisen die worden gesteld aan de cybersecuritymaatregelen is door de Europese Unie gewerkt aan een Network and Information Security directive (NIS2) voor cybersecurity die naar verwachting medio 2025 van kracht wordt. Wij adviseren om het eigen beleid te toetsen aan de hand van deze richtlijnen.

In onze werkzaamheden hebben we specifiek aandacht besteed aan de vier risico's zoals hiernaast en op de volgende pagina weergegeven, de belangrijkste observaties zijn daar ook toegelicht. Naast de opgenomen aanbevelingen adviseren wij MidZuid om specifieke aandacht te geven aan:

- **Leveranciersmanagement** – MidZuid maakt gebruik van externe leveranciers die gericht aangevallen kunnen worden. Gerichte aandacht voor leveranciersmanagement en de wijze waarop leveranciers hun informatiebeveiliging op orde houden is noodzakelijk om als organisatie informatiebeveiliging te kunnen waarborgen. Als organisatie blijft u, ondanks uitbesteding, zelf verantwoordelijk.
- **Phishing** – Medewerkers kunnen slachtoffer worden van phishing-e-mails die leiden tot datalekken of financiële schade. Het is belangrijk om medewerkers bewust te maken van deze risico's en hen te trainen in het herkennen van verdachte e-mails (bijvoorbeeld door phishing-acties, informatieve bijeenkomsten).

Bankoverschrijvingen en wijzigingen van leveranciersgegevens

MidZuid heeft een vierogenprincipe ingericht op wijzigingen in crediteurenbankrekeningnummers. Eveneens is een vierogenprincipe ingericht voor uitgaande betalingen in de bankapplicatie. Uitzondering hierop betreft de Rabobank, waar dit technisch niet mogelijk is en zodoende buiten de invloedssfeer van MidZuid zelf ligt.

Patchmanagement

Op het gebied van patchmanagement steunt MidZuid steunt hoofdzakelijk op de kennis, kunde en capaciteit vanuit externe softwareleveranciers (AFAS en Equalit). MidZuid heeft zelf geen formeel proces heeft rondom patchmanagement. Aangekondigde updates worden op voorhand niet zichtbaar beoordeeld aan de hand van releasenotes en tevens direct in de productieomgeving verwerkt.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Controleomgeving
- Cybersecurity**
- Fraude en wet- en regelgeving
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Cybersecurity vraagt blijvende aandacht

- **Datalekken** – Het verlies of de diefstal van persoonsgegevens kan leiden tot reputatieschade en boetes. Het is belangrijk om te voldoen aan de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en passende beveiligingsmaatregelen te implementeren.
- **Social Engineering** – Criminelen kunnen medewerkers manipuleren om vertrouwelijke informatie vrij te geven. Het is belangrijk om medewerkers te trainen in het herkennen van deze vorm van aanvallen en hen bewust te maken van de mogelijke gevolgen. Op het gebied van awareness raden we MidZuid aan om nadrukkelijker initiatieven voor alle medewerkers binnen de organisatie te ondernemen.
- **Cybersecuritymaatregelen NIS2** – De Europese Unie heeft gewerkt aan een Network and Information Security Directive (NIS2) voor de vereisten voor cybersecuritymaatregelen, die naar verwachting medio 2025 van kracht zal worden. Hoewel waarschijnlijk niet verplicht voor MidZuid (maar wel voor de deelnemende gemeenten), verdient het de aanbeveling het eigen beleid te toetsen aan de hand van deze richtlijn (dan wel nadere invulling daarvan).

Op basis van interviews hebben we vernomen dat zich geen grootschalige (cyber) security-incidenten hebben voorgedaan in 2024 met impact op de jaarrekeningcontrole.

Inbraak preventie/-detectie en monitoring

In 2024 heeft MidZuid zelf geen penetratietest uit laten voeren. Uitkomsten van een penetratietest helpen MidZuid om zich beter te beschermen tegen cybercriminaliteit. Het geeft inzicht op welk niveau MidZuid zich bevindt, en het laat ook de kwetsbaarheden zien waarop de organisatie kan acteren. Door AFAS wordt elk jaar een penetratietest verricht. Voor 2024 hebben we op basis van interviews vernomen dat zich geen issues hebben voorgedaan op dit vlak.

Back-up en herstel

De gebruikte systemen zitten in de cloud. Dagelijks worden back-ups gemaakt en periodiek worden restoretests verricht. De verantwoordelijkheid voor beide aspecten ligt bij de leveranciers, wat door MidZuid gemonitord wordt. In het afgelopen jaar zijn er geen problemen geweest met dataverlies.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader

Controleomgeving

Cybersecurity

Fraude en wet- en regelgeving

Vooruitkijkend

Bijlagen

Fraude, omkoping en corruptie en het niet naleven van wet- en regelgeving

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de interne beheersing rond het voorkomen en identificeren van fraude beoordeeld. Aangezien het voorkomen en opsporen van fraude de primaire verantwoordelijkheid is van het dagelijks en algemeen bestuur, verwachten we dat er een zeker minimaal niveau van interne controle is, rekening houdend met de omvang en complexiteit van MidZuid en haar activiteiten.

We hebben de evaluatie door MidZuid van frauderisico's en risico's in verband met het niet naleven van wet- en regelgeving beoordeeld. In dit kader constateren we dat opvolging is gegeven aan onze bevinding van vorig jaar om de interne frauderisicoanalyse te formaliseren. Onze observaties hierbij zijn als volgt:

- Met betrekking tot de identificatie van de significante frauderisico's constateren we geen andere of aanvullende risicofactoren dan degene die zijn onderkend in onze frauderisicoanalyse voor de jaarrekeningcontrole;
- De opzet van de frauderisicoanalyse bestaat uit onderkende risico's, geïdentificeerd vanuit de brainstormsessies met medewerkers van diverse afdelingen. Wij constateren dat de huidige risico-analyse voornamelijk bestaat uit bedrijfsrisico's, welke ook niet allemaal als frauderisico zijn aan te merken. Hierdoor is sprake van een fors aantal risico's, met als gevaar dat te weinig focus wordt gelegd op de belangrijkste risico's en het mitigeren ervan.
- Bij de evaluatie is het raadzaam de elementen uit de fraudedriehoek (druk, rationalisatie, gelegenheid) nadrukkelijker te benoemen.
- Tot slot raden aan de analyse te bespreken met zowel het dagelijks als algemeen bestuur en diens perspectieven hierin mee te nemen.

Tijdens onze tussentijdse controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader

Vooruitkijkend

Generative AI

Duurzaamheidsrapportage

Relevante onderwerpen

Financiële positie

Het controleproces

Bijlagen

Vooruitkijkend

In deze sectie kijken we vooruit naar de eindejaarscontrole van uw jaarrekening van 2024, naar relevante thema's en accountingonderwerpen die MidZuid raken en hoe we met u samenwerken om het controleproces zo soepel mogelijk te laten verlopen.

03

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend

Generative AI

Duurzaamheidsrapportage

Relevante onderwerpen

Financiële positie

Het controleproces

Bijlagen

Verantwoord gebruik maken van generative AI

Stappen die u kunt zetten om het potentieel van AI en de impact van AI-regelgeving te verkennen

Precies drie jaar na de eerste versie is de EU AI Acteindelijk een feit. De Europese wet heeft als doel om verantwoord en ethisch gebruik van kunstmatige intelligentie te waarborgen en tegelijkertijd innovatie en concurrentie te stimuleren. De invoering van de wet zorgt wel voor enige dynamiek bij organisaties. Voor de meeste organisaties valt namelijk het nadenken over de risico's en de naleving van de regelgeving samen met het verkennen van het doelmatigheidspotentieel van AI. In de dagelijkse praktijk leidt dit vaak tot de vraag welke van de twee –de risico's en de naleving of het verkennen van de mogelijkheden –als eerste duidelijk moet zijn om de andere richting te geven. In werkelijkheid gaat het over twee kanten van dezelfde medaille. Daarom kunt u als organisatie profiteren van enkele directe no-regret-acties, terwijl u zowel de mogelijkheden als de risico's van AI voor uw bedrijfsvoering aan het verkennen bent.

- No-regret-actie #1: breng uw huidige en de verwachte AI-toepassingen in kaart.
- No-regret-actie #2: vergroot de bewustwording en vaardigheden van werknemers.
- No-regret-actie #3: implementeer richtlijnen voor verantwoord AI-gebruik.

De inhoud van de acties die u kunt nemen zijn toegelicht in de blog van Mona de Boer: ['De EU Artificial Intelligence Act is er, wat nu?'](#).

Rol van AI in de bedrijfsvoering van MidZuid

Wij adviseren het algemeen bestuur om proactief in gesprek te gaan met het dagelijks bestuur. Van belang hierbij is om inzicht te verkrijgen in de mogelijkheden van en de impact op enerzijds de bedrijfsvoering en anderzijds de participanten van MidZuid. U kunt als algemeen bestuur kaders meegeven aan het dagelijks bestuur over onderwerpen die u belangrijk acht.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend

Generative AI

Duurzaamheidsrapportage

Relevante onderwerpen

Financiële positie

Het controleproces

Bijlagen

Duurzaamheidsrapportage – Coalition of the Willing

Decentrale overheden spelen een belangrijke rol bij het realiseren van duurzaamheid in de samenleving vanuit hun maatschappelijk rol. Om decentrale overheden te ondersteunen bij het opstellen van een duurzaamheidsrapportage heeft de 'Coalition of the Willing', waar PwC onderdeel van is, een Handreiking ontwikkeld die zij kunnen gebruiken om te starten met hun duurzaamheidsrapportage. De Handreiking hanteert de Europese richtlijn 'Corporate Sustainable Reporting Directive' (CSRD), toegepast op de context van decentrale overheden. Duurzaamheidsrapportage is nog in ontwikkeling, zo ook deze Handreiking. In een maatschappij waarin schaarste aan middelen en capaciteit in toenemende mate dwingen tot het maken van keuzes, neemt het belang toe om je als organisatie te verantwoorden over gemaakte keuzes. De impact die decentrale overheden kunnen maken met hun beleid op het gebied van klimaat, milieu en maatschappij zorgt ervoor dat de verantwoordelijkheid om over gemaakte keuzes te verantwoorden toeneemt.

Decentrale overheden zijn (nog) niet wettelijk verplicht om te rapporteren over duurzaamheid. Toch kunnen decentrale overheden wel indirect verplicht worden CSRD-informatie te leveren. Decentrale overheden spelen namelijk een rol in de waardeketen van CSRD-plichtige ondernemingen (zoals verbonden partijen en de publieke banken). Deze ketenpartners zijn op bepaalde punten afhankelijk van informatie van decentrale overheden. De decentrale overheden kunnen daarom niet achterblijven.

Tijdig beginnen met rapporteren over duurzaamheid geeft de mogelijkheid om stapsgewijs te ontwikkelen. Om decentrale overheden te ondersteunen bij het opstellen van een duurzaamheidsrapportage heeft de 'Coalition of the Willing', waar PwC onderdeel van is, een Handreiking ontwikkeld die zij kunnen

gebruiken om te starten met hun duurzaamheidsrapportage.

Duurzaamheidsrapportage is nog in ontwikkeling, zo ook de Handreiking.

De Handreiking van de Coalition of the Willing geeft richtlijnen en praktische tips over hoe zij hun duurzaamheidsprestaties kunnen meten, rapporteren en verbeteren. Het doel is om meer transparantie te creëren over de duurzaamheidsprestaties. De Handreiking sluit aan bij nationale en internationale ontwikkelingen, meetmethodieken en indicatoren rondom duurzaamheidsrapportages, maar dan toegepast op de context van decentrale overheden. Qua systematiek en thema's volgt de Handreiking de lijn van de CSRD. Hierbij is gekeken welke informatie relevant is om over te rapporteren door decentrale overheden, waarvoor een basis kernset is ontwikkeld. Echter verschillen decentrale overheden op het gebied van verantwoordelijkheden en activiteiten, derhalve zijn een aantal aanvullende sets ontwikkeld met specifieke onderwerpen per decentrale overheid.

Duurzaamheid binnen MidZuid

Vanwege de aard van de activiteiten is MidZuid voor leveranciers, afnemers of deelnemende gemeenten mogelijk een aantrekkelijke organisatie om duurzaamheidsambities te tonen. Dit brengt mogelijke verplichtingen omtrent informatieverschaffingen met zich mee. De beschreven ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsrapportering zijn zodoende ook voor MidZuid relevant.

Wij raden om dit nauwlettend in de gaten te houden en blijven graag met u hierover in contact.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend

Generative AI

Duurzaamheidsrapportage

Relevante onderwerpen

Financiële positie

Het controleproces

Bijlagen

Relevante onderwerpen

Diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op onze jaarrekeningcontrole en uw jaarrekening

Geen aanpassing materialiteitsgrens in 2024

In 2024 was er mogelijk sprake van een aanpassing van de maximale materialiteitsgrens en daarbij ook de basis voor de berekening daarvan aan te passen naar de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Daarmee zou het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten ('BBV') ook het maximum van de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording worden aangepast naar maximaal 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Op 23 augustus 2024 zijn de wijzigingen in het BBV en BADO in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, voor advisering voorgelegd aan de Raad van State. De wijzigingen hebben voor de jaarrekening 2024 en de accountantscontrole geen gevolgen, zodat bijvoorbeeld de materialiteit ongewijzigd blijft waarmee gecontroleerd wordt, namelijk 1% van de totale lasten voor fouten en 3% voor onzekerheden. Ook de bandbreedte voor de verantwoordingsgrens blijft ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande verslagjaar. Voor 2025 is het nog onzeker of de materialiteit aangepast zal worden naar 2% maar dit is wel de verwachting.

Materialiteit 2024

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van MidZuid hanteert. De totale werkelijke kosten van MidZuid, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves, vormen de totale werkelijke kosten van MidZuid.

De materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring. Voor de GR en MidZuid BV rapporteren wij controleverschillen boven respectievelijk 10% (EUR 18.500) en 5% (EUR 16.300) van de materialiteit aan u.

Ten aanzien van de rapporteringsgrens van de GR constateren wij dat de grens volgens het controleprotocol EUR 50.000 bedraagt. Dit ligt aanzienlijk hoger dan de hierboven vermelde grens van 10% van de totale lasten, zoals door ons gehanteerd. Wij adviseren de rapporteringsgrens hiermee in lijn te brengen.

Aanpassing kadernota rechtmatigheid & wijzigingen BBV

De kadernota rechtmatigheid is eind 2024 geactualiseerd. Er zijn daarin alleen zaken verduidelijkt naar aanleiding van de vragen die zijn gesteld tijdens het eerste jaar in de praktijk.

Er is geen sprake van wijzigingen van het BBV die van toepassing zijn voor de jaarekening 2024.

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het boekjaar 2023 heeft het dagelijks bestuur voor het eerst verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten (inclusief specifieke uitkeringen) en de balansmutaties. Het oordeel bij de jaarrekening omvat ook de getrouwheid van de RMV. Met de jaareindecontrole zullen de uitkomsten van de interne controle en de onderbouwing van de RMV 2024 verder beoordeeld worden.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Generative AI
- Duurzaamheidsrapportage
- Relevante onderwerpen
- Financiële positie**
- Het controleproces
- Bijlagen

Doorkijk financiële positie

Doorkijk financiële positie en beïnvloedbaarheid taken

Bijna elke gemeente heeft de komende periode te maken met beleidskeuzes en bezuinigingen. Voor de bestuursorganen van MidZuid is het dan belangrijk om goed inzicht te hebben in de instrumenten om bij te sturen, op zowel strategisch, financieel als operationeel vlak.

In de (geconsolideerde) prognoses is MidZuid uitgegaan van een stabiel operationeel tekort (resultaat vóór gemeentelijke bijdragen) van ongeveer €3,2 miljoen voor de jaren 2025 tot en met 2027. Als gevolg van verwachte oplopende huisvestingskosten wordt voor 2028 een stijging van het tekort naar €3,6 miljoen verwacht. Dit is gerelateerd aan verplicht door te voeren energiebesparende maatregelen aan het pand.

MidZuid is in gesprek met de bestuursorganen op basis van mogelijkheden van financiële sturing vanuit beïnvloedbaarheid. Hierbij is het van belang om rekening te houden met verschillende scenario's en mogelijkheden uitgewerkt vanuit aan de ene kant inhoudelijke keuzes in het takenpakket, efficiency in uitvoering en sturen op inkomsten.

Voor MidZuid is het belangrijk dat duidelijkheid bestaat over diens rol als werkontwikkelbedrijf van de deelnemende gemeenten. Specifiek vormt huisvesting een voorname uitdaging voor de komende jaren voor MidZuid, zoals ook blijkt uit vorenstaande toelichting omtrent de financiële perspectieven.

In dit kader beschouwen wij het onderzoek van Berenschot als een kans en positieve ontwikkeling om meer duidelijkheid te verkrijgen hieromtrent als onderdeel van het op de langere termijn waarborgen van de continuïteit van MidZuid.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Generative AI
- Duurzaamheidsrapportage
- Relevante onderwerpen
- Financiële positie
- Het controleproces**
- Bijlagen

Het controleproces en voorbereidingen voor de eindejaarscontrole

Om aan uw behoeften te kunnen voldoen en het proces voor de jaareindecontrole verder te kunnen verbeteren, vinden we het belangrijk om het proces periodiek te evalueren en onze bevindingen met u te delen.

Onze samenwerking

Gedurende de planningsfase en interim-controle ondervonden we een goede samenwerking met uw team. Wel constateren we dat veel van de kennis en informatie bij één of een beperkt aantal medewerkers bekend is, wat vooral geldt voor de rol van de concerncontroller binnen de organisatie. Tot op heden heeft dat niet voor problemen gezorgd, maar we adviseren u te blijven waken voor het feit dat er voldoende informatiedeling plaatsvindt binnen de organisatie.

Client Connect

Om u te ondersteunen bij uw voorbereidingen van de jaareindecontrole, heeft u een gedetailleerde lijst ontvangen van specificaties die in Client Connect moeten worden gezet. We hebben de lijst besproken met de concerncontroller. Een tijdige levering van alle items voor aanvang van de controle is nodig voor een soepel controleproces en om overschrijdingen te voorkomen.

Vroegtijdige toetsing ('early testing')

We gaan met ons team ook vroegtijdig testwerkzaamheden op de opbrengsten uitvoeren. Op deze manier kunnen we de werkbelasting voor uw team beter over de komende maanden verdelen. De uitwerking hiervan is momenteel onderhanden en we streven ernaar deze afgerond te hebben voorafgaand aan de start van de balanscontrole.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend

Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In dit hoofdstuk hebben we de bijlagen opgenomen waaronder detailbevindingen en een overzicht van de vereiste communicatie.

04

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Detailbevindingen

Onderstaande tabel bevat de detailbevindingen inclusief de status ten opzichte van voorgaand jaar en de prioriteit van de detailbevindingen. Het taartdiagram hiernaast visualiseert dat. Op de volgende pagina's staan de detailbevindingen uitgeschreven inclusief de status ten opzichte van vorig jaar, onze aanbevelingen en de prioriteit. De prioriteit van een detailbevinding of een combinatie van detailbevindingen in de interne controle is niet alleen afhankelijk van het feit of er daadwerkelijk sprake was van een onjuistheid, maar ook van de waarschijnlijkheid dat een onjuistheid zou kunnen plaatsvinden en de potentiële omvang van de onjuistheid.

#	Detailbevinding	Status 2024	Status 2023	Prioriteit
1	Betalingsproces: Geen preventieve controle en autorisatie wijzigingen crediteurenstamgegevens (preventief)	●	●	Middel
2	Betalingsproces: Zelfstandige betaalbevoegdheden algemeen directeur (EUR 500.000) en een tweetal medewerkers administratie (EUR 500 respectievelijk EUR 1.000)	●	●	Middel
3	Inkoopproces: Centraal contractenregister	●	●	Laag
4	Inkoopproces: Formeel vastgesteld inkoopbeleid ontbreekt	●	●	Laag
5	Inkoopproces: Prestatieverklaring niet altijd aanwezig	●	●	Laag
6	Overig: Huurovereenkomst pand tussen de GR en MidZuid BV niet geformaliseerd	●	●	Laag
7	Overig: Observaties rondom formalisatie frauderisicoanalyse	●	●	Hoog
8	IT: Access management rondom beheer operationeel besturingssysteem Equalit	●	n/a	Hoog
9	IT: Bevindingen rondom change management procedures AFAS (geen geformaliseerde procedures inzake check op releasenotes alsmede gescheiden test- en productieomgeving)	●	●	Middel

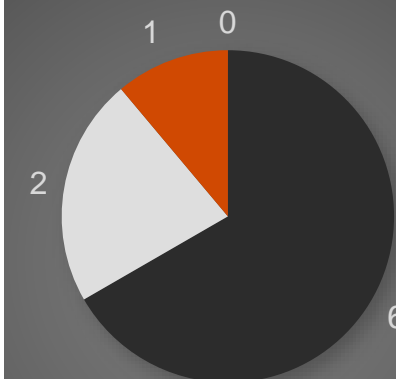
● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

Voortgang bevindingen

■ Geen voortgang

■ Nieuw

■ Onderhanden

■ Opgelost

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Detailbevindingen

#	Bevinding	Beschrijving	Aanbeveling
1	Betalingsproces: Controle en autorisatie wijzigingen crediteurenstamgegevens	De (systeemtechnische) functiescheiding rondom controle en autorisatie van wijzigingen van crediteurenstamgegevens in AFAS was ontoereikend en is gedurende 2024 aangescherpt. Wijzigingen werden voorheen detectief gecontroleerd op basis van logging uit AFAS, waardoor in theorie een risico bestond op onterechte onttrekking van middelen uit de organisatie. Gedurende 2024 is het proces aangescherpt, waarbij wijzigingen nu preventief worden gecontroleerd in AFAS middels een vierogen-principe.	Wij constateren dat de aanbeveling is opgevolgd.
2	Betalingsproces: Zelfstandige betaalbevoegdheden algemeen directeur (EUR 500.000) en een tweetal medewerkers administratie (EUR 500 respectievelijk EUR 1.000)	Zoals uit de omschrijving blijkt beschikken diverse medewerkers binnen de organisatie over zelfstandige betalingsbevoegdheden. Hierdoor ontstaat een frauderisico op onttrekking van middelen aan de organisatie. Op basis van interviews hebben wij vernomen dat het niet mogelijk is de zelfstandige bevoegdheid voor de algemeen directeur te wijzigen vanwege de inrichting van de betaalprogrammatuur bij de Rabobank.	Wij raden aan de zelfstandige bevoegdheden in te trekken.
3	Inkoopproces: Centraal contractenregister ontbreekt	Binnen MidZuid wordt niet gewerkt met een central contractenregister waar afspraken en tarieven van inkopen in worden geregistreerd. Dit betreft een verplicht onderdeel op grond van aanbestedingswetgeving. Registratie van afspraken en contracten zijn weliswaar onderdeel van de inkoopflow in AFAS, wat wij als een positieve ontwikkeling beschouwen. Desondanks merken wij op dat hiermee nog niet is geborgd dat alle afspraken worden vastgelegd en daarmee de bevinding nog steeds actueel is.	Wij adviseren een contractregister op te zetten en te implementeren als onderdeel van het inkoopproces.
4	Inkoopproces: Formeel vastgesteld inkoopbeleid ontbreekt	In de financiële verordening is opgenomen dat het bestuur verantwoordelijk is voor het opstellen van een inkoopbeleid. Ondanks dat MidZuid op dit vlak gebruik maakt van een externe partij ter ondersteuning, vrijwaart dit MidZuid niet om een formeel inkoopbeleid op te stellen aangaande het naleven van de nationale aanbestedingsrichtlijnen aanwezig. Wij constateren dat binnen MidZuid geen formeel inkoopbeleid bestaat, met daarin afspraken omtrent inkooplimieten en autorisaties (procuratiematrix), leveranciersvoorkeuren.	Wij adviseren een formeel inkoopbeleid op te stellen waarin staat opgenomen wat de te nemen stappen zijn bij het doen van (grote) inkopen. Op die manier waarborgt MidZuid dat naast de Europese aanbestedingswetgeving ook de nationale aanbestedingswetgeving wordt nageleefd.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Detailbevindingen

#	Bevinding	Beschrijving	Aanbeveling
5	Inkoopproces: Prestatieverklaring niet altijd aanwezig	Het vaststellen van de prestatielevering wordt in veel gevallen formeel vastgelegd/onderbouwd in het systeem. Dit is in 2024 zichtbaar verbeterd. Desondanks constateren wij dat nog steeds sprake is van facturen, zonder waarbij een zichtbare vastlegging van de controle op de prestatielevering ontbreekt. Hierdoor is het achteraf niet waarneembaar of de prestatie daadwerkelijk geleverd is, met een potentieel risico op onterechte betalingen van facturen.	We bevelen aan om een onderbouwing voor de prestatielevering vast te leggen in het systeem, bijvoorbeeld door het afdwingen van een stap in het goedkeuringsproces van facturen in AFAS.
6	Overig: Huurovereenkomst pand tussen de GR en MidZuid BV niet geformaliseerd	MidZuid B.V. huurt het pand in Oosterhout van GR WAVA. Daarnaast huren externe partijen delen van het pand van MidZuid B.V. Deze opbrengsten betaalt MidZuid B.V. door aan GR WAVA, evenals de huur voor het deel van het pand dat MidZuid B.V. zelf gebruikt. Voor de huur van het pand en voor de doorbetaling van de huur van de externe partijen is geen formele overeenkomst gesloten tussen GR WAVA en MidZuid B.V. Hierdoor bestaat het risico dat de zakelijke grondslag niet duidelijk aangetoond kan worden.	Op basis van de notulen van bestuursvergaderingen zien wij zichtbare vastlegging van overwegingen rondom bepaling van de hoogte van de huur en gerelateerde doorbelastingen. Desondanks raden wij aan om dergelijke afspraken te formaliseren in de vorm van een overeenkomst.
7	Overig: Observaties rondom formalisatie frauderisicoanalyse	Een overzicht van de bevindingen en bijbehorende aanbevelingen is opgenomen op pagina 7.	Een overzicht van de bevindingen en bijbehorende aanbevelingen is opgenomen op pagina 7.
8	IT: Access management rondom operationeel besturingssysteem door Equalit	Op basis van extracties verkregen van Equalit constateren wij dat het de accounts van het operationeel besturingssysteem bij Equalit op hetzelfde automatiseringsplatform draaien als van enkele deelnemende gemeenten. Dit is absoluut onwenselijk geacht vanuit het oogpunt van onder andere privacy, cybercriminaliteit danwel onbewuste issues rondom databeheer en –verlies.	Wij adviseren om bij Equalit aan te sturen op het opzetten en implementeren van een separaat automatiseringsplatform.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Detailbevindingen

#	Bevinding	Beschrijving	Aanbeveling
9	IT: Bevindingen rondom change management procedures AFAS (geen geformaliseerde procedures inzake check op releasenotes alsmede gescheiden test- en productieomgeving)	In de ISAE 3402-verklaring van AFAS is expliciet toegelicht dat op het vlak van wijzigingsbeheer, gebruikersorganisaties zelf verantwoordelijk zijn voor het beoordelen van de impact van updates, specifiek voor de salarismodules. In dit kader beschikt MidZuid niet over geformaliseerde procedures voor beoordelen van releasenotes alsmede gescheiden test- en productieomgevingen voor doorvoeren van updates in AFAS. Hierdoor ontstaat een risico ten aanzien van de betrouwbaarheid van rapportages en data in AFAS.	Wij adviseren om een geformaliseerde procedure op te zetten en implementeren voor beoordelen en doorvoeren van wijzigingen. Daarnaast raden we aan te werken met gescheiden omgevingen.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Wet normering topinkomens

De impact van WNT-wijzigingen voor MidZuid zijn beperkt

Uw WNT-norm 2024

Het algemeen voltijds- en voljaarsbezoldigingsmaximum voor 2024 is met ingang van 1 januari 2024 €223.000 (2023: €216.000).

Hogere WNT-normen voor uw externe functionarissen

Voor 2024 gelden voor externe topfunctionarissen hogere maxima dan voor 2023. De maxima per maand waarin is gewerkt zijn:

- voor de eerste zes maanden waarin de functie wordt vervuld: een maximum van €22.600 (2023: €28.600) per maand waarin is gewerkt, plus:
- voor de tweede zes maanden €22.400 (2023: €21.700) per maand waarin is gewerkt;
- met een maximum van €212 (2023: €206) per uur.

Vanaf de dertiende maand waarin werkzaamheden worden verricht geldt dezelfde normering als voor topfunctionarissen in dienstverband.

De bepaling van de juiste toepasselijke individuele WNT-norm per externe topfunctionaris is door de samenloop van een maandmaximum, urenmaximum en de jaarlijkse verhoging niet eenvoudig. BZK heeft een rekentool ontwikkeld waarmee op basis van enkele eenvoudige vragen de toepasselijke individuele WNT-norm voor 2024 kan worden afgeleid. De rekentool is te vinden op de website www.topinkomens.nl.

Aandachtspunten WNT-verantwoording 2024

De volgende aandachtspunten zijn mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2024 van MidZuid:

- Ontvangt een topfunctionaris ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie? Is uw WNT-instelling onderdeel van een groep en ontvangt een topfunctionaris ook bezoldiging vanuit een andere entiteit binnen de groep? Dan moet u mogelijk een extra overzicht in uw WNT-verantwoording opnemen (reeds vanaf 2023 van toepassing).
- Hebt u niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking die in 2024 méér bezoldiging ontvangen dan hun deeltijdfactor x €223.000, dan moet u deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opnemen.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

ISA-vereisten

Verantwoordelijkheden

Onze communicatie over de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle

Vereiste communicatie op grond van de controlestandaarden	Rapportage interim-bevindingen	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●	
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC		●
De zaken die zijn aangemerkt als kernpunten van de controle		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle	●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude	●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving		●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management		●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring		●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college		●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces		●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen		●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit		●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		●

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- ISA-vereisten
- Verantwoordelijkheden**

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opstellen en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV (GR) en het bepaalde bij en krachtens de WNT;
- de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de in relevante wet-en regelgeving opgenomen bepalingen;
- interne beheersingsmaatregelen die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om een jaarrekening te kunnen opstellen die geen afwijkingen van materieel belang bevat door fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om MidZuid in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het proces van de financiële verslaggeving door MidZuid.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het plannen en uitvoeren van een controle-opdracht op een manier die ons in staat stelt om voldoende en passende controle-informatie te krijgen die een basis voor onze verklaring biedt.

Onze doelstellingen zijn het krijgen van redelijke zekerheid of de jaarrekening als geheel geen onjuistheden van materieel belang bevat of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, en het afgeven van een controle-verklaring waarin onze verklaring is opgenomen. Redelijke zekerheid betekent een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor wij mogelijk niet alle materiële onjuistheden ontdekken. Onjuistheden kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten. Zij worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

Materialiteit heeft gevolgen voor de aard, timing en omvang van onze controle-werkzaamheden en de evaluatie van het effect van vastgestelde onjuistheden op onze verklaring.

Voor een gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden verwijzen wij u naar de bijlage bij onze controleverklaring.

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Onze kernboodschappen
- Controlekader
- Vooruitkijkend
- Bijlagen
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- ISA-vereisten
- Verantwoordelijkheden**

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude en wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur

Deze bestaan uit:

- het identificeren en bewaken van de wet-en regelgeving die van toepassing is op MidZuid en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan het risico van fraude door het bespreken van prikkels en pressiepunten, kansen, en instellingen en rationalisering, evenals het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het ontwerpen en implementeren van programma's en beheersingsmaatregelen om fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet-en regelgeving te voorkomen, te bestrijden en op te sporen;
- ervoor zorgen dat de cultuur en de omgeving van MidZuid eerlijkheid en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van MidZuid worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet-en regelgeving, en dat deze voldoen aan de wet-en regelgeving waarin de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld; en
- het onderzoeken van vermeende of vermoede misstanden die onder de aandacht van het dagelijks bestuur zijn gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met governance (het algemeen bestuur)

Deze bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van eerlijkheid en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het evalueren van de beoordeling door het management van de risico's in verband met fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving, implementatie van passende maatregelen en zorgen voor een juiste tone at the top;
- ervoor zorgen dat het dagelijks bestuur passende maatregelen neemt om fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving te bestrijden en te voorkomen en om werknemers en andere stakeholders beter te beschermen;
- het onderzoeken van vermeende of vermoede misstanden die onder de aandacht van het algemeen bestuur zijn gebracht; en
- het stellen van vragen aan het dagelijks bestuur over beheersingsmaatregelen ter bewaking van doelstellingen, zodat deze in redelijkheid haalbaar zijn.

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de accountant

De accountant is verantwoordelijk voor:

- het inplannen en uitvoeren van de controle om redelijke zekerheid te bieden dat de jaarrekening geen materiële onjuistheden bevat, ongeacht of deze worden veroorzaakt door fraude of door fouten;
- het evalueren of de programma's en beheersingsmaatregelen van MidZuid waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet-en regelgeving worden aangepakt op de juiste wijze zijn opgezet en in werking gesteld;
- het evalueren van het proces van het management voor het beoordelen van de effectiviteit van programma's en beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving;
- het evalueren van noemenswaardige fraude aan de zijde van het senior management en de gevolgen voor de controleomgeving; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet-en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot naleving van de bepalingen van die wet-en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat deze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet-en regelgeving.